Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вlашагlхxета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕН МИНИСТРИЙ СОВЕТЕН ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера дена ● ЕРА, 24 ИЮЛЬ, 1980 ШУ. ● № 88 (6218). ● Мах 2 кепаг.

ПАРТИЙНИ ОРГАНИЗАЦЕШКА— ОТЧЕТАШИ ХОРЖАМАШИ

Республика партийни организацешка отчеташа хоржамаши дIадоладелла. Карарча бетта шера шоан баьчна балхах лаьцна отчеташ дуй я партийни группашна, август бетта из гIулакх чакхдоккхаш хургда цеховой партийни организацешна, 1 сентябргара 15 октябрга кхачалца йолча хенахь—юкъьаьцарча партийни организацешка.

ХIанзара хоржамаш дIадоладелла советан мах КПСС ЦК июнера (1980 ш.) Пленума решенеш, ерригача итт-шеригIа пятилетка а цуй тIехьарча шера а заданеш социалистически декхараши кхоачашдара тIегIерта муд болхаш болча хана. Дуккхача бригадаш, участкаш оцхий кхьеташонан республика кхьхьегамхой КПСС XXVI съезда даха ма доагIара накъабахаре тIахьехам «Грознефть», «Оргтехника» объединеней, Ачхой-Мартановски района «Новосельский» совхоза коллективаша дуь кхайнарад хьал а лаьца шоаште ялы а доккхагIа доле социалистически декхараш тIаийцад.

Цу деррига а бе боагIа лоархIам а бол вай дукхагIйолча партгруппашна лаккхи организационни политически боарам тIа даьккха, беррига коммунисташ тIаболаш, царех дукхагIчар хьинаре дакъа лоацаш, карагIдаьлча декхараш белгалдоахаш санна кхоачамбоацараш а хьегучадоахаш чакхдоаккхаш да отчетни хоржамаш дара гIулакх.

Цу тайпара дерна бола къамаьл хилар укх деношка «СевкавНИПИнефть» Iилма-толлама аппаратура разработка отделе, Назрановски района «40 лет Октября» совхоза № 3 йолча ферма, Карабулакски бурувтехара балхий управлене № 122 йолча скважина партийни группай собранешка. Цу а нийтта дукхача хьалх а партгруппашкарча коммунисташа шоай керттера уйлаш тIахьейт вайна декхараш кхачашдера, производство эффективности балха дикаги лаьккьена, производственни а къахьегамен дисциплина чIоагIъяча, шоай авангардни лоархIам яйбеча карагIдаьлацараш, боах тоабара хIайз а лайда эцанза йола резерваш, дайна дасарош дIагойтара.

Партгруппай коммунисташ наха юкъе къахьегаш ба, цудухьа царна дикагIа доза къахьегамхой дагадараш, хьашташ, эшараш. ХIаьта цунга хьежна эшаш моттиг хилча эттара хьалха карагIбоала безарош а уж ба. ДукхагIйолча хана шоай бехктохам нийтта лаккха доаттабеш а гIулакх дIакьош а ба парте лохарча звеньяшкара коммунисташ.

ХIаьта а цхьацанехьа гучаюл парте членаша шоай авангардни лоархIам лаккха ца доаттабеш, балха тIа санна общественни вахаре а ладарло гойташ йола моттигаш. ТIаккха шоай отчетни собране гулбелча а уж шоай гIулакхий лерттIа анализ ца еш, дош нра дувцаш ца хуле, за наре дезац цу коллективера хьал дика вIашттIехьа доацилга, кхоачамбоацараш дIа уж Iемалга.

Карарча шера хьалхарча ялх бетта шоаш леладеча доахангара 801 центнер мара шура лаьккхац МагIалбика района «Советский» совхоз леласча совхоза шуэрй ферма кахьегамхоша, планагIа йоагIар цул шоаза совгIа хила езача мотте. ХIаьта а собране доклад лаьча партгруппарга М. Х. Ханкоева цуй баьхаш хьегучадахавар, нитта во эттача хьала боагIача тайпара партийни хьесане мах банзар, цу даьхе хIара коммуниста тIабужа бехктохам хьаьоккхинар.

Кхь беттан ах беттан чакхдоаккхаш хургда шцхьанцарча партийни организацешка отчеташ хоржамаш. Цига дувца доагIа хIара коллективе балха специфика хьежна эттара лоархIамегIа дола дешаш. Нитта, промышленностера партийни организацеш декхарийла а Iилма-техническа прогресс сихъеча, къахьегама оасарле лаккъеча, къахьегамен пачхьалкхейн дисциплина чIоагIъеча шоаш дар фуд хьажа. Массе оагIорахьара дувца доагIа вехкдоттен газ лохаш деча геологически тохамий эффективность мел лакха я.

ХIаьта гIишлоиъечара дувцарга низи рузкъен пусковой гIишлош йистехаре миита тIадерзоду, капаловений эффективности балиа дикали миита лакхьв.

Колхозий совхоза коммунисташа шоай еррига уйлаш хьувкъам ханнахьа ца бойташ чуйца баккхара, юртбоахама продукци йокхара заданеш тIехьхоачашъяра тIаьхийта ем. ХIаьта цхьанна а парторганизаце дицдалийта йиш яц ахь вIаштIехьъякхарца, хIара коммунист поручени кхоачашъеш хилийтарца, кадраш дIа-юха кийсъярца, церда мах парте хьачуйбарга дувзадена дешаш.

Геттара чIоагIа терхам тIаьбахийта беза «Идеологически, политико-кхетама болх дIахо тоабарах» болча КПСС ЦК соцамга хьежна къахьегамхошта кхетам балара шоаш даьри ца деш дисари фуд хьожаш.

Геттара бакъахьа хIама лархIа доагIа отчетно-хоржамий кампани дIайолаенначе хьалхарча деношке а дека из гIулакх миита вIаштIехьдаьккхад хьожаш шоай бюрой заседанешка дувца уж дешаш уттадеча парте райкомашени горкомашен дер. Цу хIама цу даьхе шоашкара мелаз гойтараш, гIалат бувлараш ханнахьа белгалбаш, из гIулакх цIенхашта лелдена царгара хьадеха йиш хулийт.

Нитта, цу гIулакхга хьожаш парте Октябрьски райкома гучадьлар хоржамаш дIадоладенначе хьалхарча деношка локомотивни депо, «Промавтоматика» НПО цхьайолча партийни группашка собранеш йиллача ханал тIехьайоахаш, кийчъхь лаьрхIа докладаш йоацаш чакхйийна йолга, цига шерра а кIоарга а шера бах болхи хьалхашна латта декхараш техкаш къамаьл ца хиннилга.

Цу тайпара желал гойташ хIанзе а белгала боахаш, царгара доагIар хьадехе из гIулакх лаккача организационни идейно-теоретически боараме чакхдаккха керагIдергда вай еррига парте горкомашен райкомашен.

Нагахьа санна кийчъхь доклад гIулакх тIагIоллара дувцаш, хьалхалатта опыт къаьгта хьа ца хьохкаш, кхоачамбоацараш хьахилара баьхаиш хьагуч ца доахаш, коммунистий уйлаш балха тIа кийда эцанза йолча торонашеш кхоачамаштен тIа ца ерассеш, цхьашеее а критика ца еш хуле, цунга хьежа мара хилац цуд тIехьагIа из юкцаш деш дола къамаьлаш а. Цудухьа собраши хилалехьа дуккха хьалдагIа дена дIайолие еш цу гIулакха еш йола кийче, ма хулла дукхагIа парте членаши кандидаташи юкъе а оззеш.

Партийни организацешна де мел эшар де дека уж собранеш беррига коммунисташ тIаболаш, шоай ханнахьа, гIулакх чIоагIа дог а лаоаш коммунисташа дувцаргдолча хьалашна чакхъхийтара.

Шеко яц, хIанзарча хоржамашка коммунисташа шоашта вIаргIдаьхначох когтIоттилга а еш КПСС XXVI съезда сийленца накъадахара эттара дикагIа дола накъоаш белгалдоахаргхиларах, къахьегама совгIаташ а кийчдь уж цуина накъагIоргхиларах.

ДАХА МА ДОАГIАРА НАКЪАГIО КПСС XXVI СЪЕЗДА!

РЕСПУБЛИКА КХАШКА

Колхозийи совхозийи кхашка ка бола ялат чуийца дала доалл, хIаьта дукхача боахамашкара механизатораш зябь а оахам гурахьа дIадувргдолча ялата лаьтта кийчдеши шоллагIа культураш дIаювши боахк. 21 июль хьатIанхоачаш республике ка бола ялат чуийцад 164.4 эзар гектара тIара, е чуэца дезачох 86 процент. КIи-марс чакхбаьккхаб Шелковской, Гудермески, Грозненски, Наурски районашка. тIеххьарча гектараш тIара ялат чуацаш боахк Ачхой-Мартановски районе. ХIаьта Малгобекски, Надтеречни, Назрановски, Сунженски районашка кIи-марс дIахьош ба.

Республике чуэца дезаш да 23 эзар гектара тIара ялат.

Дуккхача боахамашка дика хьувкъам кхебаьб. 25 центнерал совгIа цхьан гектара тIара ялат чудаьхь Ачхой-Мартановски, Гудермесски, Надтеречни районашка. ХIаьта республике юкъера лаьрхIача чудахь 23,1 центнер.

Хьалхара яьб аьхай 12 эзар гектар. Дика ка йоалаш оах из Малгобекски Шелковской районашка. Цига кхоачашъяьй 26 — 37 процент. Гурахьа ялат дIадера кийчдаьд 18 эзар гектар лаьтта, е 10 процент.

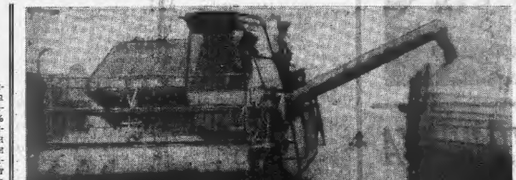

Кхо эзари ах эзари совгIча гектара тIа шоаш кхедаь ма бола ялат сихбенна чуцаш боахк укх деношка Назрановски районе «40 лет Октября» совхоза механизатораш. 23 июль хьатIанхоачаш шин эзари йиъ бIаьа гектара тIара дар хьекха Iодиллад цар, хIаьта цхьа эзари цхьа бIаьи гектара тIара дар а-ада а даьккхад.

Ялат чуийца даккхаре хьинар ца кхедеш къахьег беррига комбайнераша. Царна юкъе къаьстта дика болх беш хиларах белгалваьннав Зурабов Атабе Ахьмад. Итт шу совгIа ха я цо совхозе къахьега. Ший къахьегама нийкъ дIабоьлабир Зурабов Ахьмада трактор а Iомаь. Цхьа бутт дIабахийтацар къонача механизатора ший балха, нийкхаш дикка тIехкхочаш ца еш. Тешшамен дикен чакхбоаккхар цо ниййна тIабиlла болх, мелла хала из хиларах бIукъожабаь тIехьашка ца воалаш.

Укх деношка хьинар ца кходенш ший «Нивайца» ялат чуацаш воалл коммунист Зурабов Ахьмад дийнахьара норма дика тIехкхочаш а еш.

СУРТАШ ТIА: А. Зурабов цун комбайн. С. ПУГОЕВА сурташ.

ХАННАХЬА ЧУБЕНАБ ХЬУВКЪАМ

«Победа» яхача колхоза В. Ф. Теслович керте латтача шоллагIча тракторно - кхаш леладеча бригада хьувкъам чуэцара транспортни комплекс 15 июль тIахкоачаш чуийца лыпай 1600 гектара тIара гурахьа йийна культураш.

КIи марс-80 дIадахача шерашкачул дикка дикагIа вIаштIехьа болаш, 12 балха дийнахьа чакхдаьлар из гIулакх. 560 гектара тIа хинна гурахьа бийна мукх яхе колендарни дийнахьа чуийца баьккхар. 1000 гектара тIа хинна гурахьа дув кIа, хьоккхашехьа арда а оардаш, 7 балха дийнахьа чудера. Гурахьа бинача мукха хьувкъам гектара тIара 30,3 центнер йоалаш хилар, план 27,5 центнер хиннача, гурахьа дув кIа — 33 центнер, план 25.5 центнер хиннача.

Цу цифрашка кхачара дукха къахьийгад бригада беррига членаша. Цудухьа тахан хийцца ала бокъо йолаш да тхо, мелла халонаш нийсъеннахе а, тха коллективо ший социалистически декхараш толамца кхоачашдаьд аьнна: ялатий лакха хьувкъам кхе а баь, из ханнахьа чубенаб. Июль болабеннача хана йIовхал эттa хилар бахьан долаш цу климатически хьалашка хьежжа цхьадолча даьхе хувца йийзар планаш.

Оаха кийчъяьяр кIа хьекха касарех Iодилла дезаш йола ялх агрегат, амма кхай гонахьенаш хьакха доладелча гучадаьлар тхона ха йIайха огтар бахьан долаш духхьал шиш дийнахьа кхашкара кIа бокъонца кхаьча хилар.

Эттара хьалха кхаьчар Алхан - Чуртски аргIера алат. КIа чуэцилга цхьа ди а тIехьадаьккхача, къаьстта хьекха касарегIа Iодиллача ялат де а дайна доккха эе хургдолаш дар.

Эттача хьала анализ а яь, ялат чуацаре штабо решени йир ниййтте а комбайн хьоккхашехьа ялат арда йолалийта аьнна.

Бригада агроком се хилар та хьежжа, со вар цу гIулакха кулгалдеш, хIаьта даим кхай тIа а хулар, ялат чу миша эц хьожаш тIахьожам а лоаттабеш. Цудухьа са ала безам ба, ялат ханнахьа чуийца даккхара къоастаь хиннача тхоай комплексо болх дувцилга йоацаш дика бах хилар. ЛаьгI ца болйташ ворхI дийнахьа бир кхаш леладераша болх, цудухьа толам а баьккхар.

Хьувкъам чуэцара балхий цхьайола эпизодаш йоалаергья аз. ИттагIча юлe цийтте а комбайн 260 гектар йолча цхьан участка тIа болх бе араьлар. Кха кхаь звенона дийнъяр. хIаранена хаьдда участок йолаш, хIаьта ниййсса ворхI сахьати 30 минути йоалаш хьоккхашехьа арда а оардаш болх бе а йолаелар. Кхойтта сахьата еццанзар моторий гаташ, кIаьдвалар яхар фуд ца хоеш, кхохнаденнача ден йIовхал теркал ца еш. лакхача темпагIа болх беш бар беррига механизатораш. Цар массане а нитта хьинаре болх барагIа лакха хьохкамаш долаш чакхдаьлар къахьегама ди. Цхьан дийнахьа хьакха а хьекха аьрдар 200 гектара тIа хинна ялат, цу тIара яьлар 6000 центнер. Цхьан комбайно цу дийнахьа чуийцар 16—20 гектара тIара ялат, норма 8 гектар йолча.

Къаьстта дика болх бир цу дийнахьа 22 гектар чу а ийца 670 центнер ялат даьккха В. М Лазарев. 21 гектар а хьекха, 650 центнер ялат складе дIадахьийта В. В. Михайлов санна болча тха дикагIча механизатораша. ВорхI комбайнеро хIаране 500 центнер совгIа ялат аьрдар цу дийнахьа.

Тха бригада ялат чуийца даьннад, амма кIи-марс чакхбаьннабац тха кхаш леладераштa хIанз а царех цхьабараш йиълагIча трактории бригада лаьтта леладерашта гIо де бахаб, вожаш баьнадаераш кхедераштa, новкъостал деш ба, хIаьта ши комбайн «Заветы Ильича» яхача колхозе я.

Денгара денга тIадетталу тха кIи-марса турпалий комбайний бункерашта тIера хIаране хьахьокхар чуийцача ялата эзар центнер йола седкъий. Василий Михайлович Лазарева комбайна тIа лепаш ворхI ба седкъа: цо аьрдай ялат чуэца доладелча дезз ворхI эзар центнер совгIа. ХIаране ялх эзар центнер совгIа ялат аьрдад укх шера Николай Николаевич Петрушкоси Василий Васильевич Михайловен, хIаьта комбайнераша А. М. Бугаева, Н. И. Селиванова, Н. Н. Доманова хIаране 5000 центнер совгIа аьрдад ялат.

Хьинаре къахьийгар ялат чуэцача комбайнашта кIалхара ялат дIакхухьаш хиннача трактористашеи автомашинаш лехкарашеи. Цар шоай болх дика бар бахьан долаш цхьаккха а моттиг хилазар аьрда ялат дIадахьа транспорт йоацаш сеца. Ялат складашка дIаозача лакха хьохкамаш долаш къахьийгар трактористаша А. И. Щербакова, А. М. Махнова, В. Азарова. Цар хIара денна дIахьора 500—600 центнер ялат, норма 250—350 процент кхоачаш а еш. Сов дика къахьийгар нитта шофераша Х. Т. Евлоева, А. Карачихика, А. Кибизова, А. Гурова, царех хIаране кхухьар 500—700 центнер ялат. Доккха новкъостал дир тхона Сунженски МРО, «Госкомсельхозтехника» водителаша Т. Т. Кибизовен А. Гуровеи.

Хьувкъам чуийца баьннаб. ХIанз хьатта цIендеш а пачхьалкхенна дIалуш а лат ялат. ХIара гектаро 30—33 центнер еннай тха бригаде, из планагIа лаьрхIа хинначул дуккха а дукхагIа да. Из чIоагIа лоархIаме да. хIана аьлча тха лаьтташ хий деккаш дац. хIаьта оаха лакха хьувкъам чубенабале, из дукхьал лаьтта леладара культура лакха хилари кхашка балхаш дераша хьинаре къахьегари бахьан долаш хинна хIама да.

Юрта боахама шу чакхдалехьа кхм а массехк хьувкъам чуэца безаргба. хIана аьлча доккхийча кхашка хьажнIаш, генераш, кхыйола культураш я бригаде. Гурахьа дийна ялат чудар — тха хьалхара толам, хIаьта оаха из хетабу Советий Мехка коммунистий форума—КПСС XXVI съезда.

Г. ЗАНЦЕВ,
Сунженски района «Победа» колхоза шоллагIча тракторно - кхаш леладеча бригада агроном.

ЕРРИГА УЙЛА ТIАЯХИЙТА

Совхоза гурахьа ялата лаьрхIа 3000 гектара-тIа кIаа 1000 гектара мукхи дIабийнабар «Назрановский» совхозо. ХIанз уж культураш тIатеIIа чуэцаш ба цу боахама механизатораш. Ялат сихен кхай тIа ца дуташи чуэцара къаьстта теркам тIабохийт цар. 21 июль хьатIанхоачаш уж чуийца баьннаб 2000 гектар гаргга ялат.

45 комбайн йоал ялат чуэцаш, царех йиъ комбайн совхоза новкъостала яйтай Наурски района «Терский» совхозо.

Iуйрийна ялх сахьат даьлча дIаболабу механизатораша болх, хIаьта сайрийна нийс долаш мара юха а соцаяц шоай комбайнаш. Цу юкъа кIеiигагIа дале а 750 гектара тIара ялат чуэц карагIдоал царна.

...ВIайха хьеж малх. Гаьнара гуш я ЕурокIалхарча отделене ялат хьокхаш йоахка комбайнаш. Царна тIехьа юс нийсача мугIарчех ухка чан токхораш. Цхьан комбайна тIа цIе вымпел ягIа. Из лелаеш ва отделене дикагIвола механизатор Ажигов Хьажмурад. Духхьал 19 июле цо 17 гектара тIара ялат чуийцар, планагIа 7 гектар мара йоацача. ХIаьта шин дийнахьа цо 35 гектара тIара ялат чуийцад.

Соца кхай тIа нийсбелар уборочно - транспортни комплексана кулгалдеш вола совхоза директор Льянов Мухьмади отделене управляющи Добриев Руслани.

Го а баьккха тхона юке соц комбайн. ТIера Iо а ваьна ше кIа миштa оард хьож Ажигов Хьажмурад. цул тIехьагIа веда а къежа тхона хьатIавоагIа:

— Каст-каста юхаеоца везаш хул со. — йоах цо. — Хала я комбайна укх босенашка лела. цхьоалагIча передачах а низткъа мара дIайохалац из. ДIадахача шерашка цIаккха а планал кIезигагIа чуийцадац оаха кIа. Хстаргахьа планал дукха а дукхагIа чуэцаргда укх шера а, йоах цо хьувкъама раьза волаш.

Совхоза директор хьож кхай тIа латтача чан токхорашка. Цхьа кIи буртиг бац чана юкъе. Раьза ва из комбайнераштa. Дика нийсъяьй цар шоай комбайнаш.

— Укх шера XXVI съезда сийна оаха социалистически декхар тIанйцад планагIа 2280 тонн дIадала дезача 4000 тонн пачхьалкхенна ялат дIадала. Из кхоачашде торонаш йолаш да тхо. ХIара гектара тIара 23 центнер кIа доаккх планагIа 18 центнер йолаш. Оаха лерхI деррига ялат 10 дийнахьа чуийца даькха, хIаьта укх отделенерча механизаторашa дош деннад шин дийнахьа ялат чуийца даькха, — яхаш дувц нов. Льянова.

ДIадахача шера массарел а дукхагIа 470 гектара тIара ялат чуийцадар Ажигова. Укх шера 490 гектара тIара ялат чуэца шийна декхар тIаийцад цо ялан 320 гектар йолаш.

Совхоза комбайнераштa юкъе лаьрхача яхье шоллагIен кхоалагIен моттигаш лаьцнхий Бабхоев Iаддрахьманеи Халухаев Шарипеи. Дийнахьа 11—12 гектара тIара ялат чуэц цар.

Геттара раьза ба совхоза кулгалхой ялат чуэца новкъостал де баьхкача Наьсарерча «Сельхозтехника» объединенерча шофераштa. Нормаш дикка тIеххоачаш ца еш ди дIадахийтацарех хIаране. ХIаьта къаьстта дика болх бу яхье хьалха болча шофераша Дербичев Руслана. Дзауров Мухьмада. Султыгов Мухьмада. Мальсагов Башира. 16 километр гаьна йолча ферме пхиъ рейс е езача 9 рейс ю цар.

Дика вIаштIехьдаькхад ялат чуэцаш боахкача наьха балха а салаIара а хьалаш. Еха комбайн, машин, трактор тоаеш ши летучка я Алиев Сулумбики Белакиев Закреи слесараш - наладчикаш а болаш.

Механизаторий хьашташ дикагIа кхоачашдара йоагIа йоакхо ю района общественни организацешка Каст-каста кхай тIа ух автолавкаш. Тхо цига долаш хьатIаера цавех лаI. Механизаторашта шийла минерални хий, наггахьа мара тинаьшка ца нийсду товараш, барзкъаш да цу чу. Каст-каста хул кхаза агитатораш а.

А. САГОВ,
тха собкор.

КОМБАЙНА ТIА СЕДКЪИЙ ЛЕП

Кхашкара балхаш шоай ма хулла сихагIа чакхдахара яхь а йоаржаь къахьегаш хьабоагIа Сунженски района ЦIеча Эскара цIерагIча колхоза механизатораш.

КIи-марса балхаш дIадоладьча хана девз къахьегаме шоашкара башха-дика гIулакхаш гойтарца цхьаболча механизаторий цIераш цкъа санна дуккхаза а хестаеш ийцай. Царех я КитовгIар даь Анатолий Тимофеевичен вийй Геннадеи дезала экипаж, комбайнера Рогов Георгеи штурвальне Дербина Викторен, комбайнера Ивченко Виктора агрегаташ. Цар комбайнашта массехк - массехк седкъа тIалатт. ХIаьта седкъа экипажо эзар центнер ялат аьрда а аьрда шоай бункер чура дIаделча мара комбайна тIа оттабеш боацилга хайча гучадаргда цар хьохкамаш мел лакха да.

Д. ПУТИЛИН,
ЦIеча Эскара цIерагIча колхоза партийни секретарь.

ЛОАЦЦАЧА ХАНА

Укх бетта 18 июле кхо эзари бераI бIаьи гектара тIара ялат хьекха а аьрда а даьннад Грозненски района 1 мая цIерагIча колхоза механизаторашa ипатовций хьесапагIа шоай болх вIаштIехьа а баьккха.

Хий деттаж дац ялата лаьрхIа культураш дIаюа колхозе лаьтташ. хIаьта а дика из хьалхеде аьтув баьнноб механизаторий. ХIара гектара тIара 21,2 центнер а йоаккхаш чуийцад деррига ка бола ялат. Из 2,2 центнер планал совгIа да.

Пачхьалкхенна ялат дIадилара план кхоачашъяьй 123 процент.

Хьинаре къахьийгад колхоза комбайнераша. Царна юкъе лаьржача социалистически яхье хьалхара моттиг лаьккхай Далаев Iайнде Йиъ бIаь гектара тIара ялат аьрдад цо ше, 1013 тонн а йоаккхаш, планагIа 400, тIаийцача декхарех 800 тонн лаккха езача. ШоллагIа моттиг лаьккхай Бугулов Мовлде. Цо 350 гектара тIара ялат чуийцад, 872 тонн а йоаккхаш. ХIаьта 300 гектара тIара дар чуийцача Пронин Василе 730 тонн ялат даьккхад.

Шоай кхашкара балхаш сихха чакх а даьха «Грозненский молочный № 15» совхоза механизаторашта ялат чуэцача новкъостала баьхай комбайнераш Далаевеи Бугуловеи.

Ялат чуэцача деношка хьинар ца кходенш къахьийгад колхозахошта новкъостала баьхкача «Чечингстройтранс» объединене № 5 йолча гаражерча шофераша а. Царна юкъе лаьржача яхье хьалхара моттиг лаьккхай Ибрагимов Махьмада. ПланагIа 350 тонн дахьа дезача во дIаднхьа ялат 474 тонн да. ШоллагIа моттиг лаьккхача Халидов Ноьвс 457 тонн дехьад.

ДОАКЪАР ШОРТТА ХУРГДА

Юртабоахамашкара механизатораш доакъар Iалашдеш боахк — уж уйла йолаш ба мошеи гIоменн доакъар хьайбашта шортта хургдолаш болх чакхбаккха.

21 июль хьатIанхоачаш республике кийчъяьй 100 эзар тонн йол. е заданех 44 процент, из соакха кийтьячул шоаза дукхагIа я.

Йол кийчъяра хьалха да план 64 процент кхоачашъяь Наурски районера боахамаш. Аханел тIех из кийчъяра задани кхоачашъяьй Грозненски, Малгобекски, Надтеречни, Шелковской районаца. ХIаьта тIехьаве Ачхой-Мартановски район — 18 процент, Назрановски — 35 процент, Сунженски — 25 процент.

Республике сенаж чуеллай 73.4 эзар тонн. е шера заданех 98 процент.

Гулдеш латт кхашкара ча а. Из кийчдаьд 88.4 эзар тонн, е 35 процент.

Баьца хьоар кийчдаьд 18.2 эзар тонн. е шера заданех 59 процент. Из дукха а дукхагIа да соакха укх хана кийчдаьчул. Баьца хьоар дика кийчду Шелковской районе. Из мах болаш дола доакъар цига кийчдаьд 8.5 эзар тонн, е 77 процент. Баьца хьоар кийчдара задани 107 процент доакъар кийчдара терко еш бац Сунженски Шалински боахамашка. Цига кийчдаьр 26 — 21 процент мара дац.

СИЙЛЕ ХИЙЛА ХЬАЛХАЛАТТАРИЙ!

КПСС обкома бюро, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совет, облсовпроф, ВЛКСМ обкома хьокий 1980 шера хьалхарча ах шера районашка, гIишлошьяча организацешка, гIишлой индустре предприятешка тIаьхийта а лелахоча а яра, производство эффективности балха дикали айера тIехьа лоаттабу къоасам чIоагIбар дувце доладечна социалистически яхье итогашка,

СОЦАМ БАЬБ:

хьалхара моттиг хьоана:

Октябрьски районе,

ГIишлошьяра Нохч-ГIалгIай управленешка,

№ 7 йолча специализированни тресте монтажни управленешка,

«Грозгипросельхозстрой» институте,

«Чечено-Ингушстройматериалы» яхача производственни объединенешка;

шоллагIа моттиг хьоана:

Ножай-Юртовски районе,

«Чечингазстрой» тресте,

«Центроспецстрой» тресте монтажни управленешка,

«Союзавтоматстром» опытно-экспериментальни заводе,

кхоалагIа моттиг хьоана:

Старопромысловски районе,

«Чеченингушводстрой» гIишлошьяра управлене ПМК-5,

Город Грозне, Надтеречни, Сунженски, Заводской районий, хIаьта нитта «Грознефтехимремстрой», «Грозтрубопроводстрой» трестий, «Чечингсельхозстрой» тресте ПМК-557, НГIАССР Госкомсельхозтехника ПМК, НГIАССР юрта боахама министерства ПМК, «Чеченингушводстрой» гIишлошьяра управлене кхьокаботонни изделий завода коллективий дика болх белгалбаьккха.

Советски, Грозненски, Шалинской, Наурски районий, «Чечингражстрой» тресте, «Чеченингушводстрой» гIишлошьяра управлене, «Чечингсельстрой» тресте ПМК-1066, НГIАССР торговле министерства СМУ, «Союзсовхозмонтаж» тресте СПМК-661, партийни, профсоюзни, комсомольски организацешка боахамий кулгалхойн теркам тIаьбахийта къахьега пятилеткан планаш кхоачашъяра варцагIахара болх ва бара, хIаьта балха эффективность, боахам лелабара бешам дIако айбаре, пачхьалкхен заданеши социалистически декхараши кхоачашдар Iалашдара тIаберзабаь организаторски, массово-политически болх оалеи тIара тоабар царгара хьадеха.

КПСС XXVI съезда накъадоллхаш

Мехкдаьттахой къахьегама вахта

Ханты-Мансийски автономни округ. Тюменски мехкдаьттахой КПСС XXVI-ча съезда баха ма боагIIара накъа баха кийчлуш ба. ХIара денхси буси «Главтюменьнефтегаза» промыслаша 825 эзар тонн гаргга мехкдаьтта лу. Цу тайпара дукха мехкдаьтта хIана эттара хьалха доладеннад укхаза Къилбаседара мехкдаьтта доалла моттигаш карааерзаьчул тIехьа.

КарагIдаьннача толамашта юкъе дикка доккха дакъа дихьад Юкъерча Приобьерча халача хьалашка мехкдаьтта кIоаргача скважинашта буруь тохаш йолча бригадаша. Хьалхалаттарашта юкъе я мастер В. И. Воловодов керте латта «Сургутнефтегаз» ахача объединенера коллектив. Ах шера задани хана хьалха кхоачашдьай. Мехкдаьтта доаллача тIоаьашка буруь тохад 30 эзарн 500 метр эксплуатационни скважинашна. Графикал 5000 метр хьалхаьннай буруь тохаш йола бригада.

СУРТАШ ТIА: 1. Буровой мастер Воловодов Василийн (аьрдехьаръвар) бригада дикагIвола бурильщик Сидоренко Василийн. 2. Мехкдаьтта доаллача Юкъерча Приобьера моттиг.

И. САПОЖКОВА суртш.
ТАСС фотохроника.

МЕХКДАЬТТА КОМПЛЕКСА БОЛХИ ПРОБЛЕМАШИ

Тахан 11-ча пятилетка чотах болх беш я промышленноста, гIишлошъяра, транспорта дукха коллективаш. Цу даькъе Ленина орден леаача «Грознефть» яхача производственни объединенев болхлой класса эгара йоккхагIа йола отряд,—мехкдаьттахой, 1980 шера 10 июня кхоачашйир цар мехкдаьтта даккхара пхе шера план, республика къахьегамхоша хьайкарал дир КПСС XXVI съезда даха доаггIача тайпара кийчъдахара лелаю социалистически яхь кхы а шерагIа йоаржара уж тIакъехаш.

Мехкдаьттахой инициатива шерра хьалдьцар къахьегама коллективашка, / хIаьта уж шоаш бIубенна болх «Iаьржа дошув» дукхагIа даккхара керда мулаш а доахаш. Кхетадеш ма дарра, орден лелаьча объединенена карагIдувла деррига дика гIулакхаш лаьрхIа вархаш. Цхьабакъда, проблемаш я из кIеанга. Из-м тамаш а мичай. Лаьттан ченаш тахкар, буруь тохар, скважинашта эксплуатаци яр, углеводородни бийдал дIахахьнйтар санна йола низ боля комплекс даим дегIаухаш, кердадараш лохаш, тIехь-тIехьа чоалханегIа хулаш дола декъараш кхоачашдеш я. Иштта моттиг эттача, бакъдар аьлча, халонаш нийслуш а хул.

— КарагIдаьннача хIамаша бIуболийт, — йоах объединене генеральни директора заместителя Ф. М. Кацмана, — тхоашта хьалхашна оттадаьча декхарех тхо дика лоархIадергхиларах. Вешта аьлча, 10-ча пятилетке хиннача мехкдаьтта даккхара боарам тIа диса йиш хиларах. ХIаьта вай доахаче мехкдаьтта боарамаша лоархIаме моттиг дIаловц мехка доатора - энергетически балансе. Мехкдаьтта доахача кхыча моттигаща нийсiйча вай республика халхагIа я буруь тохара. ХIаьта вай лаьттан ченаш тохкарашта юкъе эгара чоалханегIа декхараш кхоачашду Малгобекски УБР къахьегамхоша. Бокъонца йолча геологически боадоне гIолла болхаш кхача беза цар хIанзалца хы сага йовзаза йолча «Лаьттан космоса» кIоаргаленаши.

ХIанз кIоарга буруь тохаш я буруь детта 8 бригада. Из буруь тохар перспективни да. Цо дикка дукхагIа доахкийтаргда мехкдаьтта Малгобекски районе метте, ерригача республике а. Малгобекски УБР начальника нов. С. А. Тимараева йоах, мехкдаьтта даккхара хIанзара боарам укх шера бокъонца чIоагI а бенна латтаргба. Цхьабакъда, 1981 шера деиз, цхьайтталагIа пятилетка йолаеннач ул тIехьагIа деиз, из боарам лакхбала болалургба, юкъьанца кIеаиг - кIезига луш, цул тIехьагIа сиххача темпаща.

Малгобекски УБР-е болх беш я чоалхане декхараш кхоачашде низ кхоачаш йола опытни кадраш. Халахета а, толамегIа болх бара новкъарле ю малгобекций дIинха нара доацача дуккхача халонаша.

— КIоарга буруь тохара машачи боазамеч тайпареи осташ дац тхога, — йоах дIахо нов. Тимараева. — Цо наьха санна кхаедетт скважинаш йоахилга. Иштта тоъаш яц буруь тохача инструмента бухь вIашагIболлара лаьрхIа эша приспособленеш а. Укхазара лаьттан тIоа Iалаьмете чIоагIа ба, хIаьта уж приспособленеш йоацаш цунах буруь чакхдерга ала хала да.

«Грознефть» объединене «БУ-6500» яхаш 5 буровой установка я даймехка заводаш арахинца. Царех 4 Малгобекски УБР-е я болх беш. Керда агрегаташ л уж, царна эша запасной пятхалаш йоацаш я, специалисташ а бац. ДукхагIйолча хайа лоадам боацача бахьанагIа сец керда установкаш тIаккха уж болх бе йоалаялийта вIаштIехьдалац. УБР начальника хетачох, цу бахьанагIа йов 12 процент балха хи.

ХIанз а бокъонца кийчъаьлаьнияц юра туха тIоанех буруь тохара технологи. Уж ерригa проблемаш къоастае езаш я, хIаьта уж хьалхагIа ме къоастаю МагIалбекера лаьттан ченаш техкараш, сихагIен дикагIен кхоачаргба тIехкIоарга йоахача лаьттана кIалхарча мехкдаьтта гаргашка.

Объединене дукха ба Георгий Александрович Шулиника почин хьаллаьца бригадай кулгалхой. Царех цаI ва Горчевелски УБР буровая начальник Султан Дакуевич Мадаев.

— Хьалха латтача почина лерагIа болх а беш, — йоах цо, — тха бригадо цхьан шерали ах шерати кIеангагIа йолча хана 5000 метр кIоарга буруь а теха эксплуатаце дIаеннай аргIата скважина. Тхоай балха тIа оаха когIортолга ю эгара хьалха буруь деттараш Валентин Алексеевич Воробьев, Иван Лукьянович Сенчиков, кхыбараш санна болча опытни, квалифицированни болхлоех.

Кхы а лакхагIча темпашка кхаьчай Тагир Конафович Зелядутдинов керте латтача Старогрозненски УБР № 1 йолча буровоя коллектив. Соахна мехкдаьтта промышленноста Министерстве эгара дикагIа йола бригада лаьрхIар цу коллективаш. 1979 шера 30 июле йолаелар бригада скважина аккха, хIаьта укх шера июль болалуш 4000 метр буруь тхад цо. Вешта аьлча, Г. А. Шулинина методагIа болх беш йолча дукхача бригадан декъаранна лаьрхIача цхьан шерали ах шерели дуккха хьалхагIа ярга из 5000 метр буруь теха.

Иштача темпашка болх бар — из да республика ерригача мехкдаьтта комплексе эффективность лакхъяра йолча йоккхийча торонех пайда эцар.

Халахете а, массанахьа а балац из иштта вIаштIехьа. «Старогрознефть» НГДУ 1-ча мехкдаьтта промысла начальника Николай Иванович Сорокотягина йоах:

— Де деза балхаш дукха да. Укх шера тха НГДУ-с лургда 4,5 миллион тонн мехкдаьтта. Цига ондо дакъа лоацаргда тха промысло а. Кхы а дикагIа бе йиш йолаш бар болх, нагахьа санна транспортникаша тхона хьовзам ца боре. Вахташ хьаккувла хинааза автобусаш яхкийтан 1572 автоколонно. Волх юкъагIа бувл Старогрозненски технологически транспорта управлене лоаттае езаш йола лаьрххIа техника ца хиларах. Къаьстта тоъаш иц мухь хьалъийбу техника, хIаьта из бахьан долаш мела лел кулгаша ду балхаш кIезигдара гIулакх. Массаза а хилац мехкдаьттахой материально - технически лертIа Iалашбеш.

Тха корреспондентаца къамьал деш, «Грознефть» объединене материально - технически Iалашоя управлене начальника Василий Николаевич Иванова аьлар.

— Буровойи осташца, оборудованеца Iалашъяра деш мехкдаьтта промышленноста Министерства кара да. хIаьта вай моттигерча промышленносто уж арахецац. Лакхе бийца кердача буровой установкай запасной оатхалаш уж хьаеш йолча «Уралмаш» яхача заводо. гучох, кхоачам болаш арахецац, хIаьта мехкдаьтта доаххача метте установкашка болх мишта бу из во а хьож. Оаха тIатеIIа хьалехаргда поставщикашкара эша гIуланхаш, цудухьа, из дош доаггIача тайпара къоастадергда аьлча а хет сона.

Чакхдаха отрадаьча гIулакхаша йиш хулийтаргъя материально - технически Iалашо тIехь-тIехьа дикагIа тоае, объединене мехкдаьттахой вIаштIехьдергда, шоашта хьалхашка латта декхараш дикагIа кхоачашде. Советски Союза Коммунистически парте XXVI съезда баха ма боагIара вакъабоха.

А. КУПМОВ.

ПАРТГРУППАШКА—ОТЧЕТАШИ ХОРЖАМАШИ

КОММУНИСТИЙ ХЬИНАР

Дяьлагiа шу за Щелковской района «Красный пахарь» яхача колхоза доакъаре цехе партийни группас болх бу. ЦаркI коммунист-механизатор чувогIа цу группана. Иа коллектайе тIуи я. Практически деча гIулакхашца, хадданза коллектива вIаьнни лоаттайрца, механизаторашта юкъе бермате йола социалистически яхь йоаржарца ба цуй низ. Уж факташ яр партгруппа отчетно-хоржамий собране белгалъяьхараш.

Партгрупорго Сопин Василий Ивановича коммунисташта дийцар доакъара кийчдеча цехе гIулакхаш мишта де. Коммунисташ хьалха я латташ къахьийгаза коллектива вIаштIехьдаьннад доакъер доакъадеш йолча агрегаташка хадданза болх байта, 3,2 эзар тонн бьаьцара гранулаш кийчъе.

Коммунистий предложенех партгруппа собранешка доакъар Iалашдара месячник мишта чакхйоал. хIара коммунисташ шиий балха тIа масал а гойташ къа мишта хьийгад дийцад.

Коммуниста М. Динова партгруппа тIадиллад доакъара цеха членаш яхье эирах лелийта. Собране дийцар шийна еппа партпоручени по теплицаме чакхйоахилта. Операторашца яхье доаха толамаш венгазета тIа, гойтара агитаце тIа хьахьоих.

Отчетно - хоржамий собране дийцар доакъар кийчдеча цеха коллективана шиий хаиханаьъа газеташ, журналаш яхухьилга, агитатора Гетманцев Евгене-мукъа ха йолча хана массанена а хоаш уж дешилга. Цо коллектива дIайоазийтай КПСС ЦК июньски (1980 ш.) Пленума материалаш, дийцад 1981 шера февраль бетта хургйолча КПСС XXVI съездах.

Болх беш я доакъар кийчдеча цеха совет. Цун керте латт къона коммунист Хамбулатов Руслан. Партгруппас болх бе новкъостал ду цунна. Совето дукха болх баь къахьегама дисциплина чIоагIъяра, механизаторашта культурни салоIилга вIаштIехьдаккхара.

Отчетно - хоржамий собране критически замечанеш я йор. Коммуниста Потемкин Григоре белгалдаьккхар партгруппа дегIа да ухилга. Отчет еча юкъагIа КПСС членана кандидаталла цхьаккха а саг хьанйцавац. хIаьта доакъар кийчдеча цехе коммунисташ хила мегаргболаш нах болаш ба. /

Коммунисташа дийцар партгруппе экономически дешар а эсала вIаштIехьдаькха халарах. Чакхдаьннача шера механизатораша рационализаторски предложенеш тийнай, бакъда уж практика юкъе мишта йоалайл, царех малагIа пайда баьккхаб цхьаннена а хац.

Отчетно - хоржамий собране партгруппина а доакъар кийчдеча цеха коллективана а хьалхашка белгала декхараш оттадир — КПСС XXVI съезда накъадоллхаш шерра социалистически яхь йоаржаелга, юкъарча хьайбашта шортта доакъар хургдолаш ерригача тоаронах биза пайда эцилга.

Е. ФАРНИЕВА.

ГIУЛАКХ ДОВЗАШ А ТIАГIЕРТТА ЧАКХДОАККХАШ А ХИЛА ВЕЗА ДЕПУТАТ

Коммунистически парте Советски правительствон хадданза йоахо ю Советех дола законодательство эргайоакхаш тоавра, цун материально - технически база чIоагIъяра, боахаш культурен хьалъечара цун лоархIам кхы а айбара. Из цIаьнха а бакъдир байнача бетта хиннача КПСС ЦК июньски Пленумо, иттаьлагIа зермача СССР Лакхехьарча Совете кхоалагIча сессе. Шено яц тIадоагIача шера хургйолча парте XXVI съезда а цу даькъе доагIаш дола дош аргхиларах. ХIаьта чакхъяьннача кхоалагIча сессе тIаийцар «Халкъа депутатий краевой, областной Советий, автономни областийи округий халкъа депутатий Советий керттерча полномочей хьакъехьара СССР Закон».

Цо кхы а айдаьд республика ерригача къахьегамхой, цу даькъе халкъа депутатий а, хьинари низ. ХIаьта цар кIиаш керттера лерхIар фуд аьлча, из да хургйолча парте XXVI съезда тIехдика кийчо елга.

Укх шера хиннача хоржамашка Нохч-ГIалгIай АССР-е халкъа депутатий районни, городской, городерча районни, поселкови, юртий (станични) Советаш хержав 9787 саг. хIаьта РСФСР Лакхехьарча Совете—6, НГIАССР Лакхехьарча Совете — 165 саг. Из боккха низ ба. ХIаьта царех дукха а дукхагIа бераш республика экономика керттерча доакъошка къахьегаш бола белгалдаьннача ховрга. КПСС XXV съезда решенеш иттлагIча пятилетка заданеш хонал хьалха кхоачашъеча уж Iалаьмате дукха хIамаш де йиш йолаш болга. Бакъда, депутат валаш алхха шиий балха декхар тIехдика кхоачашдарех, из декхарийла ва, хIара денна яхар санна, харжархоша шийна тIадехна гIуланхаш кхоачашдара оарцагIвувла.

Чакхдаьннача хоржамашка вай сий даьрашта юкъе дикка дакъа кхоач духхьашка хержача депутаташка. Царна шоай керттера декхараш дIадовзийта хьожаргда вай укх статьяца.

«Шиий балха тIа депутато хьалхле лелаю юкъара пачхьалкхех хьаштаица, херкатъю хоржама округе бахача наха ю запросаш, харжархой наказаш кхоачашделга вIаштIехьдоаккх», аьнна СССР Конституце 103 статья тIа.

Статусах долча Законага хьежна депутат декхарийла ва хIара сессе хила а цун балха юкъе хьинаре дакъа лаца а. Из богьо йолаш ва Советага дувца дешаш дIачутела, сессе повестках лаьца предложенеш тела, запросаш е. решенеш тIанйеча хана шийна бакъахьа хеташ дола тIатохамаши хувцамаши делга хьадеха.

Депутат иштта йиш йолаш ва шоай Совета кара йолча моллагIча органа е гIулакхерча сага балхах сессена отчет дуга е хоам белга хьадехаш предложени ала.

Вайна гуш долча тайпара СССР Конституце йоккхий бокъонаш лу халкъа депутаташта. Долче, керттердар фуд аьлча, из да царех хIаравар нийса пайда эца ховш а из эшаш хулта а Iалашдар.

Советаша Нохч-ГIалгIай АССР Конституцеген Советех долча Законашкен хьежжа депутатех массазара комиссеш вIашагIйоаха къовстадара Совета кара доли дешаш дувца кийчдара, хIаьта иштта законаш, Советийн цун исполкомийн решенеш кхоачашъяра гIо дара, пачхьалкхени органийн организацейн балха гIулакхашта тIахьожаш лоаттабара. Царна юкъьебохийт берригача депутатех 80 процент хIана бац аьнна барал.

Массазарча комиссеша болх бу Совет юха хоржа ха тIаотталца йолча хана. хIаьта уж отчет яла езаш яц ше харжача Совета хьалхашка мара. Массазара комиссеш Совета гIоне йола органаш ля а. Совета болх хадданза беш хулга Iалашдеча бокха лоархIам болаш я.

Конституце дIадехарашка диллача ерригa пачхьалкхени общественни органаш организацеш, гIулакхаш тIара нах декхарийла ба комиссеша дIадехараш кхоачашде. Царна эшаш дола документаши материалаши кийчъе.

Массазарча комиссеша ена рекомендацеш ца ювцаш йита йиш йолаш яц цхьаккха тайпар пачхьалкхени общественни органаш, учрежденеш, организацеш.

Цу тайпара деш дола къамьл Совета е цун органа балха тIарча моллагIча формаех методех дале а, деррига а депутаташа чакхбоахача организаторски массовни балхага кхоачаш да.

«Халкъа депутатий Советаша, — аьннад новкъоста Л. И. Брежнева шо укх шера 22 феврале город Москвай Бауманси хоржамий округа харжархошца вIашагIкхийтта волча хана, — тахан чуловц йоккха актив, миллионаш депутаташ, аппарата болхлой. Уж принципиальность йолаш гIулакх тIагIертта чакхдоаккхаши хиларга. Цар наьха еча йоакхонга хьежжа Советски Iаьдал лоархI къахьегача саго. Советий низ алхха уж массови хиларах лаьтта Iац. Из латт эгара хьалха хIарапе беча балхах, аз белгалдоакх, хIара депутато гIулакха тIарча саго беча балхах».

Халкъа тешам беннарий бехктокхам лакхбара, цар денали инициативен айкра декхар хьадоагIа депутаташ «шоаш болх бе безаш ба», шоай законаш шоаш кхоачашде дезаш. Вахаре гIулакх мишта чакхдоакх тахка. харжархошта хьалхашка шоаш жоп тела дезаш ба яхача ленински указанешкара. Вай баьччо цу даькъе хьалхадаккхар парте даим ларде дехи Советий балхах йола решенеш ше тIанйеча хана. Царна формулировка яьй СССР РСФСР, НГIАССР Конституцей лаьрхIача статьяшка, халкъа депутатий статусах долча Закона тIа.

Цхьаькха цхьа боккха лоархIам боли декхар а хьалхашка латт халкъа депутата. Из хадданзен бIу ца къонжабеши болх бе безаш ва ше лержача округе. ХIаьта из Совето шиий харжархошца лоаттабеча керттерча бувзамех цаI а ба. Шиий округа харжархоша дIадехарий йоакхо е декхарийла ва хIара депутат. мугIарерча къахьегамхочунгара ль-а министрага кхаччалца.

Вай республике дукха ба шоай бокъонаш санна декхараш а дика довзаш харжархой наказаш тешаме кхоачашдеши бола депутаташ. Царех ба райсовета депутаташ № 2 йолча Назрановерча юкъерча школа хьехархо Гойтова Iадарахьмина Лида, ГI. Ахриева цIерагIча Назрановски «Электроинструмент» завода слесарь Балиоев Iаьлий Дауд, Сунженски мехлесхоза шофер Урбатов Петр Трофимович. Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета депутаташ Урус-Мартановски района «Горец» совхоза свеклаш лелаеча звено звеньевая Абуева Задха Мухадиновна, Ленина цIерагIча Грозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода воккхагIвола оператор Ведерников Николай Иванович, Сунженски района Троицки станични Совета депутат «Путь к коммунизму» колхоза колхозхо Пономаренко Людмила Петровна, дукха кхыбараш.

Нохч-ГIалгIай АССР Конституце 91 статья тIа белгалдаьккхад, депутат шийн Советен балха хьакъехьа харжархошта, хIаьта иштта ше депутаталла харжа кандидаталла оттаваьча коллективаштен общественни организацештен хьалхашка отчеташ теза декхарийла хиларах. Бакъда, шиий округерча наха хьалхашка отчеташ телараx валац депутат. Шиий округерча харжархой общественни вахарца дувзаденнача деррига тIулакхашта духтIаувлаш хила веза из. Халкъа депутатий статусах долча Закона тIа белгалдаьккхад шийга хьажа аьнна хьаенна йола предложенеш, заявленеш, жалобаш Совета довзон тIара пачхьалкхен органаша, предприятеша, учрежденеша, мишта къестаю хьожаш тIахьожам лоаттабе йиш йолаш депутат волга. ХIаьта из тIахьожам эгара хьалха тIаберзабаь хила беза дIахо пачхьалкхен, планови дисциплина чIоагIъяра, долаш дола тайп-тайпара кхоачамбоацараш дIадахара.

МоллагIча Совета депутат хилар сийлени цунца цхьана бехктокхамен декхар да. ХIаьта цу балха тIа а сий доаккхилга эгара хьалха по хьегача къица. наьха хьашташ кхоачашдара чIоагIа оарцагIвоалаш из хиларца мара хила йиш йолаш дац. ТIаккха из дикагIа кхоачашдара хIаране деча бакъахья да депутатски балха «технологи» карагерзаяр. массехаза депутаталла хоржарий балха опыт йоазар.

ДоагIаш дола литература ца дийшача а Iома ца деча а вагвац вай хьнара депутат: «Халкъа депутатий Советаш» яха журнал. «Известия» яха газет. СССР. РСФСР. Нохч-ГIалгIай АССР Конституцеш. партен правительстван социалаш.

Цу деррига а шеко йоацаш лакхдергда республика халкъа депутатий хьинар, иттлагIча пятилетка заданеш кхоачашъяра. КПСС XXVI съезда дача ма доаггIара накъадахара юкъехьу дакъа.

М. КЕРИМОВ,
Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума оргодела заведующи.

«Чечингобувьбыт» объединене дукхача болхлошта вовзаш цIр сийдеши ва цхьоалагIча цеха мастер закройщик, коммунистически къахьегама ударник Аспидов Николай Иванович. Хьинаре къа а хьегаш, хадданза социалистически яхье хьалха латташ хиларца, дикагIвола кагирхой хьехамча хиларца даьннад цун сий коллективе. Цхьа шу дIадахийтац цо массехк болхло ца кийчвеш. ХIанз цо Iомаеш йола Шамурзаева Зара балхах дика кхеташ йоагIа. Цунна чIоагIа раьза ва хьехамча Николай Иванович.

СУРТА ТIА: (аьрдехьара латтехьа) ученица З. Шамурзаева хьоинаш я хьехамча, мастера - закройщика Н. Аспидова, боаькхача кота гIирсага.

И. ПЛИЕВА сурт.

Саг шиий кхела да ва

ХIАРА ДЕННА ДЕ ДЕЗАР

«Вай Даймехка таханарча дийнахьа керттерча белгалонех цаI — эффективностах дикалаш тIехьа къовсам лоаттабелга, — аьннад ВЛКСМ XVIII съезде къамаьл деш нов. Л. И. Брежнева. Из ханна йола кампани яц. Из, оалаш ма хиллара, карте дIехьашта, дукхача хана лаьрхIа хьанйца ниъ ба...»

Уж дешаш массаза а дага лоаттаду Аргунски гIишлон материалийн гIишлон индустрен комбината партбюрос шиий идеологически болх чакхбоахача. Плапаши социалистически декхараши кхоачашдара тIехьа къовсам лоаттабеча хана кхуш йоагIача къонача тIехьенна, берригача къахьегамхошта коммунистически кхетам балара цихаддаш тергам тIалоаттабу. Цо берригa болх вIаштIехьбаьккхаб коллектива хIара члена луш бола идейно-политически, къахьегама, нравственни кхетам айхха буйзабенна хургболаш.

— Хьалхха оттаю оаха атеистически кхетам балара йола балха план, — аьлар партбюро секретаря А. Кагирова, — цехий парторганизацей секретарашца, артийни активисташца цхьана семинараш чакхйоах. Цигача оаха дувц къахьегамхошта нравственни кхетам балара дешаш, уж вахара хьинаре позици а йолаш хьалххебелгах. Атеистий совета членашта эша материал тел оаха. Дика дувцьалара болх мишта чакхбаха беза дувц. Цул совIа коммунисташа болхлошта юкъе атеистически болх мишта бу хьожаш отчеташка ладугI. Цар тела дикагIа йола предложенеш хьаллоац. дикагIчар балха опыт массанена дIайоавийт.

Атеистически болх дика беш ва формоашкий комсомольско - кагирхой бригада бригадир коммунист Т. Я. Комаров. Каст - кеста го йиш я из болхлошца динах лаьца къамаьл деш. Кагирхошта кхетам балара болх тоабеш, социалистически яхь йоаржаеча хьинаре дакъа лоацаш, цо Iомабу шиий бригаде болх беш бола нах вай вахаре новкъарле ечунца — маларца, хулиганстваца, кхыча нийрча гIулакхашца лира къовсам лоаттабе.

— ДагадоагIа сона, мархий бетта цхьан дийнахьа Комарова бригадера массехк саг балха ара ца воалаш виса, — дувц предприяте партбюро секретара. Производственни заданеш кхоачашъяра оаха тIатеIIа болх беш йола бехктокхаме ха яр на. Из дика кхетадеш вар Тимофей Яковлевич а. Цхьан дийнахьа берригаш а вIашагIкхийттача цо аьлар:

— ХIара минут чоте йолча хана, гой шоана, хIана вай массане а цхьана мел зехьа ха йоаю. Хьаьлал сога, малав производственни план кхоачашъергъвр? Вехке бараш шоайла бIарахьежар, Цаьккха а хеттар дир Комарова.

— ХIара болхло ва-кх...,— аьлар цхьанне.

— Вакъльуи. ХIаьта цхьабараш балха тIера хIана бувл? Эхь а хетийташ бахи баьккхар цо мархе лаьца балха ца боагIаш Iийначарех. Кхы даргдац цу тайпара гIалит шоашкара, — аьлар цар.

Нах балхах мунъа болча хана Т. Я. Комарова беседа йир. Цун тема яр: «Ди —наха йола оппув». Уж дIаккхета а беш, цо дийцар дика хьалхадоахар бакъдоацилга, цун обрядаш дIайоалиш латтилга.

Гулбеннарашта Тимофей Яковлевича дийцар наха «дарба» деш лелача «хIама ховча» нахах. Масалаш доалдир цар даьча «дарбах» наха зе хинна моттигаш белгалйоахаш. Белгалдаьккхар «хIама ховча» наха дарба дьчул тIехьагIа унахой юхаметтаоттабеш лорий дукха къахьега дезалга.

Иштта, коллективе хIаранеца къаьст - къаьста болх беш кхы а дукха нах ба комбинате. Масала, болхлошта хьалхашка каст - каста лекцеш еш, беседаш ю лабораторе йоккхагIйолча инженера женсовета председателя Сайдулаева Зурас. Къаьстта дукха болх бе бийзар цун динах тешаш йолча болхлочунца Р. Ибишаевнца. Из дIахкетаргйолаш дукха дувца дийзар цун исламо деча зенех лаьца.

Атеистически балхаца хьинаре дакъа лоацаш ва комбината партбюро член Байтаев Руслан, кхыбараш.

— Динах тешаш болча нахаца къаьст - къаьста болх беш хилча дикка пайда боал. — йоах партбюро секретара нов. Кагирова. Тхоай хиннахьа оарцагIа а даьле, ди лелабеча наьха IоткъамаIIа битац оаха уж. ТIатеIIа беча атеистически балхо новкъостал ду комбината производственни планаш кхоачашъяра а.

Къахьегамхошта юкъе беш бола атеистически болх лаьтI а ца болийташ, хIара денна бе беза. Из болх толамца чакхбаккхара чIоагIа лоархIаме да хIара сага уйла, оамал теркалъелга. къахьегамхошта кхетам балара берригa болх комвлексно чакхбоахилга.

К. МУКАЕВ.

ЛЕКЦИОННИ БОЛХ ТОАБЕ

КПСС ЦК «Лекционни пропаганде вIаштIехьаккхарахи из тоалра де эшарели» бола соцам вахаре кхочаш а беш, лекционни пропаганда яра белгала опыт Iоаьй «Знание» яхача общества Сунженски районни организаце. Низ севбаьккхаб марксистско - ленински теоре, КПСС чура а арахьара а политика, коммунизм хьалъяра актуальни йола проблемаш ювцача дешашта, пропаганда яра, Советски вахара хьисапах, коммунистически нравственностах, медицински а кхетам балара а йолча темаех лаьца дукха лекцеш еш.

1980 шера яах бетта 2912 лекци йийшай районе. Царех 179 лекци парте а правительства а лоархIаме решенеш ювцаш хиннай. Интернационални темах лаьца 229 лекци йийшай, дунен халкъашта юкъерча хьалех — 232, педагогика дешаех — 379, КПСС историех — 609.

Лекционни болх къаьстта дика бу Серноводски юртбоахама техникуми юххьанцарча организаце (бюро председатель Шубнев Владимир Михайлович). Укх организаце 1980 шера хьалхарча ах шера 816 лекци йийшай. Иштта дика болх беш я XIX партсъезда цIерагIча колхоза (председатель Спиро Евгений Леонтьевич) «Сунжанефть» НГДУ (бюро председатель Гусаков Николай Николаевич). № 1 йолча Карабулакски юкъерча школа (председатель Косяк Юлия Константиновна) юххьанцара организацеш.

Дунен халкъашта юкъерча хьалех лаьца 100 совгIа лекци йийшай Сийлахь-боккхача Даймехка тIема ветерана, пенсионера, В. Т. Чебоксарова.

Лекционни пропаганде хьинаре дакъа лоацаш ба административни органий юххьанцарча организаце лектораш С. М. Байнева, П. С. Мадебадзе, С. М. Мальсаков, кхыбараш. Иштта дика болх беш ба центральни районни больницера лектораш М. В. Кайтуков, Т. И. Журавлева, Л. С. Балабанова, Е. А. Белых. Карабулакски юкъерча школера «РСФСР заслуженни хьехархо» М. С. Фролов, кхыбараш.

Бакъда, лекционни пропаганда яра гIулакх лакхе цIераш яхача организацешка санна массанахьа дика латтац. Районе хIанз а массехк организаци я лекционни пропаганда елга шоай керттерча дешаех ца хеташ. Цар бехаш общества районни организацера лектораш, шоай бараш я бац массово - кхетама болх беш. Царех я «Серноводский» яха совхоз (бюро председатель С. М. Накаев, парткома секретарь Х. Ш. Боков). Чакхдаьннача ах шера укхаза ерригa а 12 лекци мара йийшац. Ялх бетта 3—4 лекци мара ца ешаш а организацеш я районе. Царех я ПМК-7, коммунхоз, кхыбараш.

Районе хIанз а ба лакхера образовани а лекционни балха йоккха стаж а йолча лекторех къахьегамхошта хьалхашка укх шера цхьаккха лекци ца ешаш бола нах. Масала, № 1 йолча школа - интерната директоро В. С. Омельчука 1980 шера цхьаккха лекци йийшац.

«Знание» общества районни организаце дола кхоачамбоацараш дIа а доахаш, оаха берригa низ тIабохийтаргба КПСС ЦК июньски Пленума соцамаш кхоачаш а деш, районе лекционни болх шерра боаржабара.

П. ДОРОДНОВ,
«Знание» общества Сунженски районни организаце бехктокхаме секретарь.

АХ ПАР — ХЬУВКЪАМА ЛАРД

Iалъмате чIоагIа раьза хиина тIаккхий Нохч-ГIалгIайчен кхашна къахьегарехьа КПСС ЦК июньски (1980 шера) Пленума решенеш цига Л. И. Брежнева аь доклади. Вай дерригаш а да хургйолча КПСС XXVI съезда доккхачу къахьегна толамашца накъдаха лерхIаш.

ХIанз сихденна деш латт гурахьа а бIаьсти а хийна ца бола ялаташ чуэцара балхаш, кийчдеш да доахьар. дIадовш латт шовалагIа юн культураш, кийчлуш да дIаде фу дIаоттаде. Дуьцийта а ил, бIергах саьрг кхийтача санна хьуьэг ха я ер. ХIаьта а са безам ба специалистий терках кхы цхьаьна геттара лоархIамеча декхара — хилалба ах пар кийчбара тIабахийта. Из эггара цIоагIагIа хила деза хьал да шерда чалпятилетка хьалхарча шера гурахьа дуьча ялата лакха хьувкъам чубара.

Вай керттерча кхачан культуро — гурахьа дуьча нийсо 120 эзар гектар совгIа дIадоаш, хIаьта кхоалагIча даьхьал цIезигагIа дар ах пар ахалехьа культураш дIайиина хиннача дуьргда цунах, дукххача райошашка кхы а кIезигагIа.

Ялатий хьувкъам лакхбера, чудахьа деррига ялат алсамдаккхара шерра пайда эц республике оасар дIадаккхар, минеральни органически удобренеех эффективно пайда эцар, Iилмо могаьча ханашка ялат дIадер, нийлхаллеи листаллен нийса хилийтар санна йолча агротехнически приемах.

Уж балхаш лакхача боараме ду, масала, хIара бетта шолга лаьтта леладара культура лакхъяра даькъе карегIдальнарий итогаш ера Грозненски района колхозашкаи совхозашкаи.

Цхьабакъда, белгалданна деза, дукхача боахамашка Iилман ларда тIа латтача агротехникена тIерабуллаш хилар, цунна республика чудахьа ялат дикка кIезиг а деш. Цуй бахьен да эггара хьалха специалистий цхьадолча дакъо ах пара лоархIам кхетабеш ца хилар. ХIаьта Грозненски, Наурски, Сунженски, Урус-Мартана сортоучастокашка вIаштта кхаь шера юкъера лаьрхIара 35—45 центнер гектара тIара йоалаш хьийнад ах пара тIа дийна гурахьа дув кIа.

Цхьаькха масал: Сунженски районерча «Победа» «Красная Армия» яхача колхозашка 40—45 процент совгIа дола гурахьа дув илдташ ах пара тIа дув. Ил бахьан долаш хIара гектара тIера 30—35 центнер кхоачаш ялат чудахь цар, хIаьта ялат дикалга диллача низ бола дIа салачуи стандартага кхоач.

КIезига лоархIам болаш дац вай республика къалашка лаьттан тIерча тIоаташна 2—3 бетта хула паровани процесс, хIаьта кшитта ахкаь догIаех тIоадали хьоаналли Iоаяра, оасар деррига а дохадаь дIадаккхара, уж Iаьржача парага кхоачадара процесс духхьала цу кхашка мара латташ ца хилар. Республика еррига районашка тешшаме да ханнахьа ахьача ах пара тIа цунна гIулах, дара технологи нийса леланаш хилча гурахьа дийна ялат ханнахьа а дина а хьатIадарг хилар.

Республика хIара зонина оттаьй ах пара тIа гурахьа юн культураш кхеяра нийса технологи. По чуловц цу тIа дIайийна хинна культура поточно чуэдар, культураш чуийцача кхаш тIа йиса хIамаш хьалохьаеш, лаьтта дика кийчдар, удобрене эффективни система юкъейоалаар, дIайиннача культурашта зе деча хIамашта, лазарашта, оасара духьаларча къовсама тешшаме гIулакхаш. Ишта хила доагIаш деце а, дукхача боахамашка технологи чIоагIа ледхаю.

Лакхача хьувкъамага даха бокъо а йолаш догдала йиш йий, нагахьа санна республика колхозашкеи совхозашкеи 1980 шера чуэахьаргдолаш 85 эзар гектар долча чIегIаш йола культураш тIаяннача лаьтта дIадийнача ялатах цхьоалагIа август тIаьхачалехьа ах пара аьлача лаьтта дийнар 35 эзар гектар мара ца хилча? Вож лаьтта дукха тIехьагIа ахьад, хIаьта бахьан доацаш дац цу кхашка дийнача ялата хьувкъам 5—6 центнер лохагIа хилар.

Малгобекски районе даха ца шера аьнний цхьоалагIа август тIаккхоачаш аьха хинчер 600 гектар йара яцар. Из — пхиьхк 5 процент.

ДIадахача шерралца ах пар оаха ха лоархIаш хинна цхьоалагIа август тIаккхачалца йола юкъ е. агротехнически а, е биологически а нийса яцар. Из яр колхозийи совхозийи материально-технически база эсала хиларих дуьзаденна кхы де хIама а доацаш оттаяь, тIеххьара ха. ХIанз, юрта боахама материально-технически Iелацно лакхъеккхача, дукхача боахамашна ялат сихача темпашца 10—12 дийнахьа чуэцилга дилла а хулаш дола хIама а хинна дIаоттача, лаьтта леладерий говзал чIоагIа лакхъеннача хана, геттара нийса хурга укх тайпара декхар оттадича: хIара кхи ах пара цу тIа хилна хIамаш чуэцашехьа а е из чуийна дии бийсеи доалдешехьа а аьар.

Мукъадоала лаьтта ахара нийта сухал бе безам хилара бахьан да, ялат чуийца даьнначул тIехьагIа лаьттан хIара гектарах дийнахьен буси дIакъаста тIоадал 15—20 тонн хилар.

Кубански юрта боахама института Iилманхоша лерхI, ялат чуийцачул тIехьагIа дии бийсеи далалехьа ах пара лаьтта ахар санна йолча агротехнически приемо, юкъера лаьрхIача хIара гектара тIатеш хьувкъам 5 центнерел тIенбала безаш бе аьнна.

Ах пар — духхьал оттаьча календари юкъа кха ахар хинна Iац. Из я ча а гамаш а ханнахьа кхай тIара дIадхар, лаьтта минеральни органически удобренеш тоесар, чIегIаште лущени яр, лаьтта ахар, тIоадал чулацийтераи лаьтта тоадарал ихийна доагIаш дола гIулакх дар санна йола организационни технологически мероприятеш чулоацаш йола бIарчча комплекс.

Агротехнически приемех органически удобренеш ехна езаш долча кхашка хIара гектара йола боарам 40—50 тоннал кIезигагIа боацаш ба. Ишта гIулакх нийсделча ялат чуийца доаллашехьа дии бийсеи далалехьа чIегIашта лущени ю. цул тIехьагIа кхо дула, хIаьта ах пара аьхе доахих лаьтта ялат чуийцачул тIехьагIа дил ди далалехьа.

Минеральни органически удобренеш ехаш йола участкаш аха еш уж ехнача дийнахье а.

Бакъда, 3—4 календари дийнахьа ах пара гектара 40—50 тонн долаш кхо дийлар атта гIулакх дац. Амма дицдалийта йиш яц, дукхача колхозашкеи совхозашкеи из декхар кхоачашдара дукхха хIамаш дiь хилар. Июль болалуш кхашка дилли хинна кхо 860 эзар тонн дар. Цудухьа кертердар из кхача деззача дIанхачийтар, лертIа кхашна дIанийсдар. хинахьа лаьттанна кIалдахийтар.

Ах пар дикал лакха йолаш хилийтара кхаш ханнахьа кийчде деза ахара, ялат ардара балхашца цхьа технологически цикл а лоархIаш. Цу гIулакха шерра пайда эца беза Наурски районерча В. И. Ленина цIерагIча колхоза опытах, цига К-700 яхача тракторах ча дIатетта волокуша а елла цхьан агрегатаца дийнахьен буси итта а кхы дукхагIча а комбайна тIехьара ча гулду. Цу тIа а хьайбаша дика дуаргдолаш а хул ча.

Ах пара лаьтта оахаш дагIа дардоаца хIама да чIегIаш дIаяхар, удобренеш бокъонца дIайоржаяр, кха нийса хилийтар. Аьха доаллашехьа тоадаша а тIера нийсданза а долча лаьттах дика кь ах пар ларкIа йиш яц.

Х. ЯЛХАРОЕВ.

КОММУНИСТАШ ЛАТТ ЯХЬА КЕРТЕ

«Консервзаводсовхоз» яхача аграрно-промышленни объединенешна чуйоагIача совхозашта юкъе «Пхе шера дидалеш — В. И. Ленин аь 110 шу дузаш» яха девиз а йолаш кхь дIайолалуча «Юбилейный» совхоза къахьегамхоша кхе шера декхараш ханал дикка хьалха кхоачашдир. ПланагIа лаьрхIар 72 тонн долаш, пачхьалкхенга хIанзалехьа 80 тонн гарга дули дехкад. баьцадааран гулдаьд 900 тоннага дIакхоачаш, 300 тоннана метта 430 тонн жура яьккхай, 300 процент кхоачаш пачхьалкхенгр ялат деканара елан.

ТIаккха маьнта вIашIтIехьдаьккад цар иштта боккха къахьегама толам баккха?

Юртбоахама болхлошта хала шу дер дIадахар. ЧIоагIа йокъаь яр совхоз оттар. Бакъда, совхоза къахьегамхоша доашнара доагIар дир ялат, баьцадаарах па дойтара. Къахьегамхой оттача хьалех дIакхетабеш болх бир партийни организаце. Бригадашта, звеньяшта юкъе шерра йоаржайир социалистически яхь. Яхьа керте эттар коммунисташ. Цар эггара хьалха терках тIабахийтар материально-технически лара чIоагIъяра.

Хьалхалаттачарна юкъе я коммунист Хусанова ПаьтIамат а. Школе дешаш йолча хана деза ПаьтIамата уйла дани кхашка, материально-технически лард йоллаш болхача къахьегамхошта юкъе яр. Цу уйлаш ре из 1968 шера школе бар кIласс чаккхьаьккхачул тIехьагIа совхоза арешашке балха. Из мутIарера болхло а хиле балха йода цу совхозерча Байсарова Рабайата кулгалдечa баьцадаараш леладеча звено. Балха тIа хадай а хIах аьнна а хиларца ПаьтIамат белгалайолл совхоза кулгалхошта.

Цхьа шу а далалехьа из звеньевой оттаю. Цо лоацача хана къахьехар це болх бе хоаш. хIамех са ккуш йолга, 1970 шера баьцадаараш леладеча бригадина кулгалдеш хоаю денал дола кхалсаг.

Къонача йола кердача балхе керда декхараш хьалхашка эттар. Цо теркам тIадоттабе безар бригада коллективана, йоаза езар хIаране оамал, хьашташ. Ха дезар уж вIашагIтоха. оалача дешаца, деча гIуланашца царна шийтара масал гойта, царна де доагIача бесса кулгалде. Лоацца аьлча, болхло а кулгалхо а хила езар. Цудухьа иий говзал лакхъяра из деша яхар Серноводски юртбоахама техникуме.

Къонача бригадира гIо деш бар баьцадаараш леладара говзал йола бригадера кхалмах. Деррига а балхий агротехнико дIадеххача бесса кхоачаш а деш, къахьийгача во кулгалдеча № 4 йолча бригадо геттара дика баьцадааран кхедора. Дукха халалехьа коммунистически къахьегама бригада яха цIи тиллар хьинар долча ноккьтиях. Уж тIеххьарча масехк шера цуи бригада совхозе хьалхара моттигаш дIа ца хецаш хьайоагIа.

— Лаьттаца хьекхна а тайпа къайлена яц, — боах Хусановас. Кертера дар да из дезаш хилар. Iа шийт терко ярга хьешиш хьалу це пайга берьа а.

Балха тIа толамаш дахарала совгIа цу денал долча кхалсаго хьинаре дакъ дежа общественни дахаре. Из шерна хиннай РСФСР Лакхехьарча Совета депутаталла. ХIанз из районна а юрта а советий депутат я. Харжархоша тIадина гIулакхаш по боккхача толамца кхоачашду. Из даим кийча я эшачоа гIо новкъостал де. Иштта по дIахьехаш кхийна я. хIанз республика Лакхехьарча Совета депутат цуи бригадера баьцадааран леладеш йола Дудаева Танса а. Балха тIа а вахаре а да хоэр дIахьехаш дукха гIо даьд ПаьтIамата къонача болхлочунна. ХIанз из совхозе а цуи доазол арахьа а гIоръьнна йоазаш дика болхло я.

Бераш леленна, берий бешамашка дIанийсдеш, доагора Iалашо ец. Деналлача барт кхIача машар беш дукха новкъостал даьд юрта бахача наха ПаьтIамата. Из новкъостий дагара дар ховш хадий болхло эшачоа гIо де кийча я. Цудухьа совхоза коллектива лоархIаш, сийдеш я коммунист Хусанова ПаьтIамат.

Совхоза коллективо ханал хьалха иттлагIча пятилетка илая кхоачашъеча дикка дакъа лаьцад коммуниста Хусанова ПаьтIамата кулгалдеча бригадо. Дийхача толамех йоакхо а еш. хIанз кхы а совдаьннача хьинара къахьегаш я цуи бригада коллектива.

Парте XXVI съезд хьаьлаш цхьайтталагIча пятилетна хьалхарча шера декхараш диза кхоачашдарца совгIат де лаьрхIад коммунисте Хусановас. Уж декхараш сийлеца кхоачашдара Хусанова ПаьтIамата боккха терках тIалоаттабу баьцадаараш леладечарна юкъе шерра социалистически яхь йоаржаяра. Бригадо яхь лаьцад коммунист Мадагов Салавди керте латтача бригадаца. КхоалагIа шу да уж ши бригада шоайла яхье а яьна къахьегаш йола. Царна юкъера яр хьагI а йоацаш, новкъосташта юкъера хула аха я. Яхьо новкъостал ду къахха латта декхараш толамца кхоачашдара.

Коммунисташ Хусанова ПаьтIамата, Мадигов Салавде, Медиев Iийсас, кхычар шоайла яхье а баьина къахьийга дале а массаза а шоайла хьожаш барт тайна хиннаб. Иштта цхьана къахьегар бахьан долаш лоархIаньй совхоз-завода коллектив иттлагIча пятилетна декхарех. Уж массана а яхьа уйла йоаш, совхоз шоай шоллагIа дола цIа хеташ, хьайнала къахьегаш ба.

Балха тIа лакха хьоххамаш дахара новкъостал ду социалистически яхьо, совгIаташ дара тайп-тайпара формаш методаш юкъейоалаяро. Совхозе дика вIаштIехьдаьккхад моральни а материальни а безам совбаккхара гIулакх. Партеи правительствои хьалхашка уттаду декхараш кхоачаш а деш, хьана латтачар сий ду боахама кулгалхоша, партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша. Уж дIахабу сийлен Улга тIа, Сийлен грамоташ тел, яхчаца совгIаташ ду.

Кхашна толамаш даьха Iац совхоза къахьегамхой. ИттлагIча пятилетке кхо бIаь еттъа тонн шура йоха езача, еххий пхе бIаь тонн гаргга. Хьайбаш леладераша чакхдаьнначa шера хIара беттача Iаттагара 3300 килограмм шура яьккхай, хIаьта хьалхе лелаеча Кожбахмадовай. Мухтаровай, кхычар хьоьхаман кхы а лакхагIа ю. Царех хIаране 4.5 эзар килограмм шура яьккхай шоаш деттача хоахаигара.

Цу хьоккамашка кхачара хьайбаш леладераша шелковнаний мах бола болам хьал а доацаш, шерра йоаржаяй шоашта юкъе социалистически яхь. Цар боккхача теркаме ийцар доахан кхабара рацион. Терхалдир хьайбай группаш вIашагIтохилга, балхашта механизаци елеэ. Балха тIа хьоккамаш дахара кIезига майан долаш зац массане а барт тайна, вIашагI гIо деш къахьегилга. Из укказа долаш да.

КПСС Центральни Комитета июньски Пленума соцмашта гIулакхашца жоп а луш, совхоза къахьегамхоша пятилетна тIеххьарча шера керда доккхий декхараш шоашта хьалхашка уттаду. Из кхоачашдара царна гIо дергда шерра яьржача социалистически яхьо, иштта партийни организаце кулгалца беррига коммунисташ кхы а хьинарегIа къахьега оарцагIабахара бе хетама балхо.

Хь. ШАМИЛЕВА.

СИБАРЕГIАРА БЕШАМАШ

«СибарегIа аьлмаш тIаювлац». Моттигерча цхьан писатела цу афоризмана тIатоха йиш я, цига-м апельсинаш а, лимонаш а, комсаш а, дукха кхы хIамаш а хилал аьнна. Амма сибиряккий истолаш тIа сом кIезига хилац.

Эзараш йолча транспортни самолеташца кхухь цига сом. Экономически из баькъа деце а (ИЛ-76 яхача новкъаш кхухьача 40 тонн хьалъайеча самолета рейсах 30 эзар сом совгIа дода пачхалкхаш). ХIанзарчоа кхы де хIама дац. Гаргарча шерашка хьал хувцалурга. Специалисташта хетачох, 1965 шу тIаккхоачаш сибиркашка 1979 шерачул 80 процент дукхагIа юаргьа естественни витамин, хIаьта уж шоай проивводства чотах а хургьа.

Барнаулерча СибарегIа бешамаш леланра Iилма-тохкама институте балхахой дукхача опытана хьахьекхад СибарегIа бешамаш лелае таро хилар а, хIаьта керттерадар, цар пайда лургхилар а. Алтай ваха волаш Л. И. Брежнева аьлар, институте экспериментальни бешах къаман доалахье я из аьнна.

Сибирски селекционераша дукха балхаш ду сомийн комарийн культураш леладара технологеш уттаеш. Шелал лов керда сорташ доладара. Масала, цар хьаийнд шелал лоаш дола Iаьржача кхамарий итташ сорташ. Хьувкъамга дилача хIамма а эсалагIа яц уж коартолел — гектара тIара 150—200 центнер йоал. Кердача сибирски сортех йола кхаэараш дика йовзаш а мехка Малхбулехьарча районашка а доазол дехьа а.

Сибирски комарий аьла лоархIаш я наргаш. Уж уникальни я шоай чамага а дарбан хиларга а диллачи. Амма хIанззалца йолча хана уж шаьрачарча эзнашка мара йолаш яцар. Селекционераша хьадаьд кхы а дIахо къулбаседенгахьа бIубенна гIи боаха керда сорташ. Шер-шера кхео институте мехка бешамаш лелаеча боахамашта лаьрхIа ах миллион гаргга наркий саженцаш.

Из комар промышленни кIийлен тIа юккхаро йиш хулийтаргьи Бийске (Малхбузен СибарегIа) дунеи тIа эггара хьалхара наргех даьтта доаккха завод хьалье. Сибиркашка «бIаь лазара дола дарба» оал цунах. Цхьабакъда, даьтта даккхара гIулакх юхадет наркий бийдал хьаякхара тароаш эсала хиларо. Уж сов кIаьда хиларгIа кулгашца мара хьаяха йиш яц наргаш. Iилманхоша могадаьд наргаш гаьнаш тIа йоахкашехьа кочча аэот а гетташ уж гIора ялийтилча, цо таро хилийтай уж механизмашца хьаяха а цу кIийлен тIа Улан-Удэ наргех даьтта доаккха керда завод хьалье а.

Бешамаша дIалоаца моттиг 40 эзар гектар я духхьал цхьан Малхбузен СибарегIа. Цига кхебу традиционни ягодни культураш нийсса къулбеххьен лоархIаш бола сом а. Цу гIулакхах къаьстта дика ка йоалаш ба Гаьнарча Малхбоалера бешамаш лелараш. Цуи центральни даькъа тIа — Хабаровски краерча бешамаш лелаеча 25 совхозо Iаьнаш, кхораш, хьачаш, боалаш лоаттабу бахача наха. Шелал дика лоаш дола 30 совгIа сорт хьадаьд юрта боахаме Гаьнарча Малхбоалехьарча Iилма-тохкама институто. Уж дика латаш а лазарашта духьала отталуш а да.

Шелал лоаш дола сорташ шерра дIадовзар бахьан долаш сомий бешамаш лелае баьнаб баха нах а. Духьал Амура-тIара-Комсомольск яхачи цхьан городе ва беш йолаш 6000 саг. цар бешамашка я Iажаши кхораш меттел гIамгIаш а.

В. СМИРНОВ,
АПИ корреспондент.

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

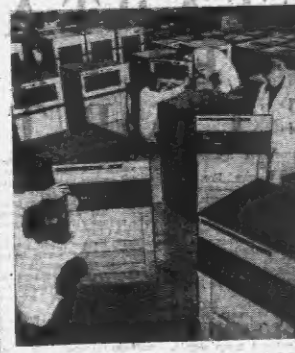

ВНР. Город Эферера «ВИЛАТИ» яха завод зIамагIйола электронно-вычислительни машинаш серийно арахецара специализаци еш я. Уж маьха дукха еза йоаца компьютераш шерра республика халкъа боахаме дукха йоаца предприятешка лелаеш я. хIаьта дукхаха дола операцеш уж бахьан доаш сихагIа кхоачаш ъе. тар а ду.

СУРТА ТIА: мини-ЭВМ «РС-4.000».

МТИ — ТАСС сурт.

ЦАР ЦIИ — КОММУНИСТАШ

КЪАХЬЕГАМХОЙ ХЬАШТАШ БАХЬАНЕРЧА КЪОВСАМЕ

ЧIоагIа сий ду Книттельфельд яхача австрийски городе бахархоша новкъоста Франц Пахера. Австре Коммунистически парте члена. Царех дукххаеша хьаж тессаб города общинни совете из хоржаш. Цу тайпара, жи шу совгIа да коммунист ду поста тIаиоль а цо ший беррига низ къахьегамхой эггара бIаргагIа дола хьаштаи кхоачашдара дIатела а. Ф. Пахерца цхьана муниципальни совете хержа да кхы а ши коммунист — Х. Шторинги А. Хиутен. Болх халача хьалашка бе беза цар. — хIанз аьлча, цу моттигерча Iаьдала оргавера дукхагIа барон буржуазни партешпара нах ба.

Шоай керттера декхар лерхI КПА викалаша тIаIертта социальни коммунальни политика проблемаш къестаяра тIадерзадаь дола гIулакхаш чакхдахар. ХIаьта цу тайпана проблемаш кIезига яц. Из — хаддаиош безлуш латта килотий мухь, лакхлу маьхаш тарифаши, кIенох дий шоай хьаштдар де йиш хилар, медицински гIулакхаш дар эсала хилар, кхидараш. ЧIоагIа теркам тIабохийт цар дешаре системана, дешаш а болх бе а болча кагирхой хьалаш тоадир хьадех.

Геттара хьадар сихделга, белгалдоккхар цкъа ше хьалхал дерт Ф. Пахера, тIа-тIаттоагIагIа кхерамеча масштабашка кхоачаш латт. США а НАТО а тIема-промышленни комплексаша дIалла лархIа а лархIаш машарерча бахерга дог доахад долча халкъий лоIам. Малхбузен Европина, цу дакъе Австрена а, къаьстта кхераме я гаьна яхара низ юкъера бола керда американски ракетно-ядерни системаш хьаярах а европейски континента тIа дIанийсъярах а йола Къилбаседаатлантически блоко тIаийна решени.

Депутаташ — коммунисташ ба австрийски кхьча городий — Эйзенэрца, Леобена, Бербаха, Винер Нойштадта — общинни советашка а. Цар хьалхашка уттаю доккхача капитало деча низаштех балхазаленнеи духьалара къовсам, керда балха моттигаш хьаяр, наха чубаха моттигаш, больницаш, берий учреждении хьалъяр, промышленноста пачхалкхен сектор шеръяр чу а лоацаш йола нийса а къаьга а программа. Компарте викалий балха юкъе керттера моттиг дIалоаца общественни транспорт дегIайоалаяр, налогови системана реформа яр, производстве къахьегам дораберсанна йолча ярача проблемаш.

И. МАСЛОВ,
ТАСС корреспондент.

Политически обозревателя заметкаш

АФРИКЕРА ТIЕМА БАЗАШ-ЦУН ХАЛКЪАШТА ТIАЛАТТА КХЕРАМ

США сахдаьд Африка малхбоалехьарча йиста гаьна йоацаш улла Диего-Гарсия яхача гIайренах Индийски океанера ший эггара йоккхагIа йола тIема база яра балхаш. Укхаза латтаргда американски атомни хи кIал гIоала лела лодкаш «Б-52» яха стратегически бомбардировщикаш. ГIайренах хила еза, планагIа лерхIаш долча тайпара, Африка а юкъе йолаш йолча «тIеххьара а цар кхача дезача пункташа» бодача наькъа тIара США терэзницарча иааий перевалочни пункт а.

Еш я юкъарчал доацаш африкански континента ший территоре тIа тIема базаш хьаярах йола переговораш а. Сомали. Кени. Египет цу гIуланкха принципиально раза хиннай, дош юхадетта хIама да. малхбузехьарча венайоазоно деча хоамашка ладийгIача, духхьая. цу мехкий портех аэродромех американски тIема форда флотов авиацеи пайда эцарах луш болча наькъа хьакъехьа барта баьхна ца хилар.

Шу хьалха американски конгресса тохамий служба кийчъяьча доклада тIа белгалдоахаш дар Африке дахла хургйола США тIема базаш хьаяро африкански пачхьалкхенашта юкъе «негативни политически реакци» хьоаяра кхерам ба яха дош. Цунца дувзадена рекомендаци йора «повстанчески болламаштеи» «коммунистически пачхьалкхенаштеи» духьаларча къовсамо, хьалха а санна, «цхьан хана африкански пачхьалкхенашца колониальни гIулакхаш леладаь» бола США европейски союзникаш хьалккхебе.

Уж, оалаш долчча тайпара, теоретически хьалдаьраш боьонца доле практически маIаш долаш хIамеш я. Кхыча мехкий тIема базаш йолий я, нагахьа санна духхьал Африках ший дийцача, Заире, Габоне. Берега Слоновой Кости. Сенегале, Марокко. Джибути. Реюньон яхача гIайрен тIа, Мадагаскара Бестошта юкъерча гIайренаш тIа. Уж ерригаш а лакхе дийцача документа тIа США европейски союзникаш ахаш барий я.

Карта тIа дIатIахьоаччашехьа гуш да, Кене, Сомале, Египта порташкеи аэродромашкеи американски тIема объекташ болх бе йолаелча, ший мукъагIара Африка ший доазоний ерригача периметре кхыча мехкий тIема базай чIоагIача гIизаро лоацаш а хIаьта цуи территоре тIара моллагIа моттиг кхыча мехкий тIема низаш атта тIайххача йиш йолча доазона чулоацаш а хилар.

ТIема техника дегIаяра таханарча боарамга даллача а империализма ерригa стратеги терхалйича а кхыча мехкий базаша халкъий машарах кхерамаленнеи тIалоаттабу кхерам уж базаш тIайолча мехкийн регионийн доазонел гаьнна арабоалаш бе. Ховш да, масала, Диего-Гарсия духьа ха йоашаш Ирана духьала е гIайртача операцена пайда ийца хилар а хIаьта дIахо йодача хана Африкера Персидски залива Къулба-Малхбоален Азеген кхачалца йолча моттигашка ергйолча глобальни географически размах йолча цу тайпарча кхыча акцей опорни пункта лоархIам болаш из хилар а. Иштта, Кении Сомалеи хургйолча базеи я хила езаш а африкански континенте тIема гIуланхаш леладеш меттех. Гаргарчен Юкъерчен Малхбоале, Азе. Океане уж леладеш а американски тIема низий мот гIортолга. Египтах дийцача, цуи кулгалхой кийча ба США «къаьстта» дола хьашташ хьалладара шоай мехках пайда эцийта, уж хьашташ мичахьа хуле а.

Пентагон сихъенна ший форда тIорчен фегарчен армадашта керда кот гIорто моттигаш лехаш хилаpo хьаьокх американски империализма агрессивность тIа-тIа михьар йолаш хилар.

МоллагIча мехка территоре тIа елле а, кхыча мехка тIема базе хьаеллар — из ше хоадам болаш къаман суверенитет толхаяр. Цу тайпарча базах империализма глобальни стратеге зIанара йIут яр — хIаьта хIанз латташ яр духхьал из процесс я — цу мехка ший мукъехьа хилар дIахо лоаддар, цунах империализма гIончеи новкъости хилар. Нагахьа санна из хIама США доал деча гIозарийи цар союзникийн хьашташ мадиппара диле а, сомалийски кенийски, египетски халкъаш а шкъедоагIача африкански халкъий хьаштанта-м хийра да.

Ю. КУРИЦЫН.
(АПИ).

Душица ший коммунизмгIа дIеухилга гантински вахара хIара денна хулаш хIана да. ТIеххьарча 20 шера мехкара дIавахха 2 миллион гаргга саг. Жан-Клода Дювалье реакционни проамериканси режима Iотталь тIалатташ дола вахар де магаш йоацаш. ТеррорагIа, хьолагIа, мацалагIа, хьийе болх боацаш хилларгIа удеш хьача мехкашка, цу дакъе США а, дIаух эзараш гантинцаш. Бакъда, укхаза а боза хьалашшу санна тIаэц уж. Дювалье режимата айкха бувзаман доаттабеш йоле Вашингтона правительстве байдда баьхкараш Гаити наха дIа ухийтам, уж нобахта чубахийтам, хIаьта из бахьан долаш царна дикка Iазаш тIалаттадайтош шийна могар деш а.

СУРТА ТIА: США-с Дювалье режим хьалйоацаш хилара духьала гIойттача Майамие гантинский дукххача нахадогIа лаьрда йола демонстрацаш.

АП—ТАСС сурт.

СИЙЛАХЬА ГРАЖДАНИН

Вай кIира юрта ба наха лоархIаш, вай дешо бола нах. Магирхошта царех лаьца дийцача бахьахьа хет сона, уж тайпа нах дукхагIа боаш дезагIа да. хIанз аьлча цар вахара наьнъо масал лу кхувш йоагIача тIехьенна вахаре нийкъ лаха. лакха кхетам болаш из тIехье хьалкхее. Иштташ нахах ва Дышне Ведана ваха Веденски района сийлахьа гражданин Лабазанов Махьмад.

Со зIамига волча хана деха вова сона Махьмад. Созда из вовзача хана денз милице болх беш вар из. Оргашка болх бе. Махьмад волавелар вай юрташка эггара лиргIа классоие къовсам хиннача хана: коллективизаци йра духхьала болча кулакашца, герзах тоаенна йолча бандашца къовсам доаттабе белача хана. Лабазанова вахаре дукха а хIиза а йийцача нагирхоашта кхетам хургболаш йола а эпизодаш. Цхьабакъда, царех массанех лаьца ладеш хилча, бIарча кинижка яде деза. Са безам ба цуи милицейски вахаре хиннача цхьан эпизодах лаьца дувца.

1930-ча шерашка, вай республике колхозаш ехначa хана, цу пачхьалкхен мероприятешта, берригача мехка а санна, духьала гIайттар кулакий бандаш. Цу бандаша обществени боахам бовхар, активисташ боабора, боахамех цIерашь еттар, из, доахни, горгаш лечхьайора. бахархой, къахьегамхой биха а лела а ша буташ сатем боабора. Уж бандаш йохае аьнна партие, пачхьалкхено тIахьийхар шиь дикагIа боля къонгаш. Царна юкъе вар Лабазанов Махьмад а. Массаза а мутIарера волаш Махьмада болх бе бийзаб вай республике дика бовзаш болча оперрупаи кулгалхоща. Цар массане а лоархIаш а сий деш а вар Лабазанов.

Чухьийде шоай тайшабоалх а бийа лоамашкеи хьунашкеи лечкъар бандитий группаш. Къаьстта хала дар Галанчоже, Итум-Хьали, Ведана, Ножай-Юрта лоаман районашка бандашца къовсам лоаттабе. Бандашца къовсам лелабеш яр партийни, комсомольски, советски активистех вIашагIъехна йола отрядаш а.

Лабазанова дагаух Ведана районерча Безой яхача юртарча Магомадов СаIадала беша йоахеш хинна тIом. Из бандо лечкъаьяр цхьан лаккхача лоаман бухь тIа. Цхьан оагIорахьара мара саг тIаваха йиш йоацаш, вокх оагIорахьа шув болаш лоам бар из. Цу гIулакхах доккхал деш бар бандиташ. Духхьал тхо тIаIертача хIама хургдолаш дацар гIулакх: чIоагIа бар бандитий тIема гIирс. Цкъа тхо тIагIертача, массехк саг лоза а вахь юхадовла дезаш нийсделар тхо. Кхыча тайпара хIама хургдоацилга а хайна операцена кулгалдеш хиннача Крафта ультиматум яхьийтар банде кулгалхочуна: хозахета цIий Iомехка а ца деш карадуьла аьнна, цхьабакъда, ший тIема гIирсах доккхал деш МагIмадова а юха ультиматум яйтар тхога: тхо дита а дите дIадалца дIагIо, шо дIа ца долхе, оаха къиза доалерда шо, аьнна. Цул тIехьагIа из бандитий бIа фу дийча бохалургбар вайга, аьнна, къамаьл дилар тхоца Крафта.

Тха отряде вар Iалалмате чIоагIа бегаш болаш, тхона массанена а чIоагIа везаш «тха Петр» аьле мара оаха цIа ца йоаккхаш, тIах аьнна йола украински зIамига саг — Цебенко Петр. Дика альпинист хиннавар из. Шийца массехк гранатс кхыдола герза, муши кирхен а ийца, шув болча оагIорахьара цу лоама хьал тIа а ваьна, бандана юкъе гранаташ чу а теха дов доладир Цебенкос. Кхера а бенна бандиташ байдача чухьийлха уж боа а беш, банда кулгалхо лаца а лаьца каравоалаяр. Iаьдалга дIа а велар из. Цунна йоагIаш йола суд нир. Цу операце вайра Петр а. Сий деш оаха из цитача, ше вешнача моттиге, дIа а веллар. Цигара даьнна Макажоерча бандитащца латташ хиннача Ушаев Мазлака новкъостал де дахар тхо.

Иштта, вай кердача вахара моостагIашца хиннача лирача къовсаме хьинаре дакъа лаьца, юртахоша сий деш саг ва Лабазанов Махьмад, тIема а къахьегама а ветеран.

С. САРАКАЕВ,
журналист.

ОЛИМПИЙСКИ КУРЬЕР

СТАРТА ТІЕХЬА СТАРТ

Нна болашагІа йола дуьнен эррига командаш я хин поло яхьашка хьалхе яккха гІерташ. Хьалхарча дийнахьа вІашагІкхийтар СССР и Италеи ватерполисташ. Котбьалар советски спортсменаш. Вож командаш иштта лайзар: Румыни — Венгри — 6:6, Югослави — Куба — 6:6, Испани — Швеци — 7:3, Нидерланды — Греци — 8:7, Австрали — Болгари — 9:5.

Пятиборье дакъа лоацаш хиннача 43 спортсменах 30 яьккхар «гроссмейстерски» — 1000 совгІа очко. Хьалхе я Польша сборни, шоллагІча моттиге — советски спортсменаш.

20 июле хилар футбольни турнира хьалхара матчаш. Советски спортсменаш котбьалар Венесуэла команда — 4:0. Кубински футболисташа эшайир Замбе команда — 1:0. ГДР-и Испанеи командаш счет 1:1 лайзар. Алжирски футболисташ Сирийчарел котбьалар.

КІирандийнахьа яхье бьалар гандболисташ, наьк дераш, боксераш, борецаш, хьежорга топаш еттараш, «ахкаи хоккеях» ловзараш.

Боксе дакъа мел лаьдараш чІоагІа латаш хилар. ХІаьта англичанина Энтони Уиллиса эшавир бразильски спортсмен Жайме Суариш Франс, советски боксер Конакбаев Серик котваьлар Симеон Куцовла.

Олимпиадай историчухье эгара хьалха ихо метр лаккхийолча трамплина тІара хичу иккувсалуш дошо медаль дьыккхар советски спортсменка — дуьнен кхоаза чемпионка Калинина Иринас. ШоллагІа моттиг яьккха Мартина Пробер (ГДР) цул 27 очко тІехьайисар.

Пятиборцашта шІенхаштта тохнам хилар ЦСКА Олимпийски спорткомплексе 11 сахьата хиннача фехтовальни турнирах. ХІара доаньошхо 42-ваа лата везаш хилар.

Укхаза дикагІа аьттув баьлар венгерски спортсмена Ласло Хорвата. 31-зза котваьлар из. Венгре сборни команда а котъяьлар цу яхьанка. Венгерски пятиборец Тамаш Сомбатейи ва турнири таблица хьалхарча моттиге. Цо яьккхай 2120 очко.

Программа кхоалагІа тайпа — тепчаш хьежорга кхуссилга Мытищерча олимпийски стрельбище хилар. Цига котало яьккхар шведски спортсмена Георге Хорвата. Цо яьккха йиш йолча 200 очкох 200 яьккхар. Швеце сборни а котъяьлар.

Тепча дика кхийсар Душанбеерча Старостин Анатоле — 199 очко. ХІана венгерски спортсменал Тамаш Сомбатейил 76 очко мара тІехьависац из. КхоалагІча моттиге ва львовхниг Леднев Павел.

Командни зачете хьалха я Венгре сборни — 9130 очко, СССР — 9046, Швеце — 8956.

Ший лоІамагІа 200 метр наьк деча котваьлар миичанин Копляков Сергей — 1 мин. 49.81 сек. Дото медаль яьккхар советски спортсмена — Ленинградерча Крылов Андрея (1.50.76).

Нагахьа санна Коплякова — Европа рекордемена котало саг цецвоаккхар еце. Швецерча Бенгта Барона 100 метр букъа тІа яаьк деш баькка толам — 56.53 секунда бокъонца йола сенсаци я. Цу дистанце шоллагІа моттиг Ленинградерча Кузнецов Викторга (56.99) кхьачар, кхоалагІа вар Харьковера Долгов Владимир (57.63).

Ший лоІамагІа 100 метр наьк даьча кхалнаха юкъе дошо медаль яьккхар ГДР-ера Барбара Краузе. ГДР команда цхьаькха дошо медаль яьккхар вурийтта шу даьннача дешархочо Инес Гайслера. 200 метр батерфляй хьисапе наьк деча котъяьлар из.

Олимпийски медалаш яхара тІеххьара гІа бахка мара да безаш ба классически хьесапе кІалтохаргах леташ бола мастераш. Цхьакха ва эшаш хьавоагІа алмаатинец Ушкемпиров Жиксалык (дозал 48 кг), ростовачиня Крамаренко Борис (дозал 82 кг), цу дозал долча категоре Монреалерча Олимпиаде котало яьккха Казимеж Липень (Польша) жлх штрафной очко а яьккха къовсама юкъера дІаваьнна.

Дошо медаль яьккхара гарга вар Витебскера Казыгин Виктор (дозал 90 кг), баьдаш пхоалагІа латача хана из эшавир венгро Норберт Ноттне.

Хьалхарча вІашагІкхетарашка коталонаш яьтар вай кхыйолча атлеташа — Тбилисерча Влагидзе Вахтенга (53 кг), алмаатинца Быков Анатоле (74 кг). Аьттув баьлазар олимпийски чемпиона москвич Балбошин Николая (90 кг.) Хьалха летача хана котваьлар из. Румынеца Василь Андреица латача хана травма хилар бахьан долш яхьашта юкъера дІаваьлар.

СССР халкъий VII ахкарча Спартакиада абсолютни чемпионка йолча ростовчанкас Шапошникова Натальяс хІаман жек йоацаш къувс Олимпиада-76 чемпионкаца румынкина Надя Команечица. Хьалхара ди чакхдьиначул тІехьагІа цхьатерро — 39.85 балл я цар.

Советски гимнасташ кхоачашъяиза ярийоаза программа чакхъьаккхачул тІехьагІа яхье хьалха болаш хьавоагІа — 197.75 балл. ШоллагІча моттиге я ГДР команда — 196.80, кхоалагІча моттиге ба румынски спортсменкаш — 196.70.

Москве, Киеве, Минске, Ленинградe хилар футбольни турнира аргІанаре матчаш. Югославе команда Финляндечул счет 2:0 а йолаш котъяьлар. Ирака футболисташа эшайир Коста-Рика сборни — 3:0, Чехословаки — Колумби матч ЧССР футболисташ 3:0 йолаш котбоалаш чакхъьлар. Нигери — Кувейт — 1:3.

МаІача наьхен кхалнаьхен баскетбольни турнира матчех ТАСС корреспондента дехарах дуьн ЦСКА а СССР сборни команде а ловзаш хиннача СССР спорта заслуженни мастера Коваленко Евгене:

— МаІача наьха турнире ахаш матчаш чакхъьиннай. «А» группе гІулакхаш дикагІа дел СССР а Бразиле а командай. Яхьаш дІахо дІанхьа теоретически торонаш йолаш я Чехословаке команда.

«В» группе котбоълара гарга ба Югославеи Испанеи баскетболисташ. Уж цкъазза котбьиннаб.

Кегаденна хьал нийсденна «С» группе. Австралийцаша, итальянцаш цІаьхха эшабаро геттара ира бир къовсам. Теркал ца йича алац Кубаи Швецеи командаш.

Цкъазза лайзай кхалнаьха командаш. СССР, Венгре, Болгаре сборней шишша очко я. ХІаьта Итале Куба, Югославе командай — цхьацца.

ДІанхача шерашка дуьнен чемпионаташка а Олимпийски ловзаршка а йоккхий котолонаш яьхача Самусенко Татьянас муьІарал дир ший хана яхьашна дакъа лоацаш хинначул кІезигагІа доацаш хІана ший сахьуаз аьнна.

Из кхотадеш я да, хІана аьлча, хІаьо дуьнен халкъашта юкъерча категоре арбитр хиларах тарра, укхаза, Москве, олимпийски судахочун дебют дІайоалаеш я из.

Олимпиада-80 фехтоване судейски бригадег «сбоота цхьанна а кхыча дакъе боацача тайпара. ІалцьмаТе дукха ба гІорбаьнна хиниа спортсменаш.

ЦСКА Олимпийски спорткомплексе судейски форма тІаювхаш вайна ту Олимпиадийн дуьнен чемпионатийн сийлахьа цІераш лелаяь Горохова Галина, Мидлер Марк, Путляпи Виктор, Свешников Герман, Винокуров Эдуард, советски фехтоване кхыбола ветеранаш, цІн хеза венгерски чемпионаш — Рудольф Кирпатк, Ено Камути.

ХІаьта Олимпиада-80 номер 1 йола арбитр, технически комитета председатель ва советски вихал, фехтоване Дуьнен халкъашта юкъерча федераце (ФИЕ) регламентан правилаштеи йолча комиссе член, дІанхача хана вай аггара дикагІвола шпажист хиина Базаревич Валериан.

Кхоккхе а советски рапирист — минчанин Романьков Александр, киевхниг Смирнов Владимир, Ташкентера Рузиев Сабир, олимпийски медалаш яхара тІехьа къовсам лоаттабеш ба. Уж 16 полуфиналиста юкъе бахаб. Уж миссел нах ба Польшагарен Германски Демократически Республикагарен дакъа лоацаш. Эттари дукхагІа берригаш цецбьхаб фу дар аьлча, из дар 1978 шера дуьнен чемпион француз Дидье Фламан шоллагІа туре эшар. ХІана рапира низ бола шк мистер — Фредерик Петруссен Паскаль Жолион мара висавац Франце командала юкъе.

МОСКВА «Олимпийский» бассейн. Наьк дар. 200 метр финальни наьк дар (баттерфляй). Олимпийски чемпион хилар советски спортсменах Фесенко Сергейх.

СУРТА ТІА: XXII Олимпийски ловзарий призераш (вердеаьара аьттехьа) — Ф. Хаббол (Великобритания, дотув). С. Фесенко (СССР, дошув). Р. Пыттель (ГДР, бронза).

ТАСС фотохроника.

МОСКВА ТАХАН. Мичурински проспект — Олимпийски юрта бодача наькъа тІара керттера магистраль.

В. КОШЕВОЙ сурт.
ТАСС фотохроника.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

Керда выставка

«МУЗЫКА ЕК»

Из цІн йоалаш я краеведение музее хьайийла маркех йола керда выставка. Цига хьагойташ я филателиста, самодеятельни композитора Иржаксе Илья Наумовича музыках лаьца арахийцача маркаех гулъяь йола коллекци.

Дукха я укхаза эрсий, советски, довзоа деьарча композиторех, цар нхоллами, берехи музыкахь лаьца дуьпаш йола маркаш.

А. ШИК.

СССР ФИНАНСАЙ МИНИСТЕРСТВЕН СССР ПАЧЧАХЬАЛКХЕН БАНКЕН

КПСС ЦК-ах СССР Министрий Совета поручене гахьежна СССР финансай Министерствая СССР Госбанко 1949 шера арахийша СССР халкъа боахам юха меттаоттабари деІабоилабари йолча йнълагІча Паччахьалкхен заема облигацеш та погашени яра йола хиваш оттаьяй.

600 миллион сом боарам болаш погашене шоллагІа тираж хургья 1980 шера 2 октябре. Цу тиража официальни таблица кепатохаргья центральни газеташ тІа 20 октябре, хІаьта погашене тиража юкъе яача облигацеех доагІа ахча дІатела йолалургья сберегательни кассаш 1980 шера 21 октябре.

600 миллион сом боарам болаш погошене кхоалагІа тираж хургья 1980 шере 9 декабре. Цу тиража официальни таблица кепатохаргья центральни газеташ тІа 24 декабре, хІаьта погашене тиража юкъеяхача облигацеех доагІа ахча дІатела йолалургья сберегательни кассаш 1980 шера 25 декабре.

Погашене тиража юкъеяханза йолча облигацеех 224 миллион сома боарам болаш ахча дІатела сберегательни кассаш йолалургья уж облигацеш хьачу яларча хьежжа 1981 шера 10 феврале денз.

Машара фонда

Укх шера 1 июле денз республика сберегательни кассашка бахача нахагара машара Советски фонде ахчех Паччахьалкхен заемаш хьачуийяра керда операцеш е йоланьй.

Дукхача наха дехар деш хилар бахьан долаш Гострудсберкассай Нохч-ГІалгІай республиканска управлене дІайоазийт сберегательни кассашка гІолла машара Советски фонде шоай лоІамагІа граждански ахча дІачу телара порядок.

Машар Советски фонда счета тІа дІаяздайтара нара хьачу луш дола ахчех Паччахьалкхен заемий облигацешц бахача нахагара дІачуйю уж дІачу луча саго язъьча заявленегІа ерригача районни центральни сберегательни кассашен цхьоалагІчен шоллагІчен разрядагІа йолча сберегательни кассашен. Заявлене тІа хила еза цун тайпан цІи, шин цІи, даь цІи, цун цІагІара адрес, дІачулуш долча ахчан сумма.

Кара ахча дІачулуш волча сага сберкасса заведующе (контролеро) Ф. 31 яхача формагІа дола квитанци, машара Советски фонде дІаяздe ахча дІачу ийна хиларах йола, ахча хьачу чучун тайпан цІи, шин цІи, цун цІагІара адрес, хьачу луча ахчан сумма тІадола справка.

Ахча хьачу деннача Ф. 31 яхача формагІа дола квитанци шийга дутт, хІаьта сберкасса заведующе (контролера) кулг а мадаь печать а тоІаяь йола справка машара Советски фонда новкъостал дара комиссе бехктокхамеча секретарага укх адресагІа: 364051, г. Грозный, проспект Революце, 16 дІайохьийт.

Гострудсберкассай Нохч-ГІалгІай республиканск управлени.

ДЕША БАХА ЛОВЧАР ТЕРКАМГА!

№ 11 йолча юкъерча городской профессионально-технически училище дІаийцаду 1980—1981 деша шера деша баха гІоза йола бокхий кхачачоа дешархой дІачуэцаш хилар. Укх профессеш:

штукатур-облицовщик-плиточник;
столяр-гІишлошка;
каменщик, болатех Іаьнхабетоннии конструкцешта монтаж еш вола монтажник;
облицовщик-плиточник-мозаичник;
балатех аьнхабетонни конструкцешта монтаж еш вола монтажник;
уортанаха гІишлош хьаькъо мастер;
слесарь-сантехник, газосварщик.

Каменщик, 10 класс чакхъдІаьиначун — дешара ха — 1 шу.

Деша дІаийбу нагий нахо мехкарий 15 шу дизаш а яхы боаккагІа а балаш 8 класс чакхъьяьнна болаш.

Дешара ха — 3 шу.

Училище чакхъьаккхараша юкъера образоване профессии Іомарах дола диплом дІалу. Училище дешийт мах боацаш. Дешархой кхачаца, обмундированеца, спецбарзакъаца Іалашбу. Деша богІача хана дешархоншта производствени практика йолча хана цар баьча балхах 50 процент ахча дІателя.

Городерча транспортаца, машинашьгІа, самолетаца лелача хана дешархошта льготаш я.

Училище деша богІаш дьиха ца хьаьхьагнаа стаж юкъе йохийт. ТІехдина дешаш училище чакхъьяьнха диплом йІцараш мехха лаккхелъерча дешара заведенешка деша бохийт боах ба хиира стаж йоацаш деша дІаотташ толаш йола экзаменаш йоацаш.

Училище деша вадачо дІачулла еза:
директора цІерагІа заявлени;
вахача моттигера справка;
образоване хьакъехьара документ;
ваь ха тІайола тешал е паспорт;
4 фотокарточка (3x4 размер йолаш);
медицински справка.

Документаш дІачуийду хІара дешна 8 сахьат далча денз 16 сахьат даллалца.

Училища адрес: г. Грозный, Старопромысловски район, Катаяма цІерагІа керда поселок, Шефски улица, 23.

Автобусаш №№ 4, 6, 26 центральни рынкера «Таиньала» яхача кхаччалца, автобус № 11 «7 линия» яхача кхаччалца.

Деша баха ловчар ТЕРКАМГА!

Грозненски мехкдаьтта техникуме 1980 — 1981 дешара шера дийнахьарчеи заочнии отделенешка деша

ДЕШАРХОЙ ДІАЧУЭЦИЛГА ДІАККАНКАДУ

укх специальностех:

1. Пайдане оахкалаш лохаш ю геофизически методаши пайдане оахкалаш долча моттигашка техникиш дари (алхха дийнахьарча отделене).
2. Мехкдаьттан газовни скважинашта эксплуатаци яр (дийнахьарчеи заочнии отделенешка).
3. Мехкдаьттан газовни скважинашка буруэ тохар (дийнахьарчеи заочнии отделенешка).
4. Шераш ювлара духьалара техникеи кхераме лен (алхха дийнахьарча отделене).
5. Мехкдаьтта промыслови хими (алхха дийнахьарча отделене).

ДЕШАРА ХАНАШ

Дийнахьарча отделене — 8 класс дьаккхарий — 3 шун 6 бутти.

Заочни отделене — 8 класс дьаккхарий — 5 шу.

Заочни отделене — 10 класс дьаккхарий — 3 шу.

Техникуме деша богІарашнара заявленеш хьанйо:

а) дийнахьарча отделене — 31 июле кхаччалца;
б) заочни отделене — 10 августа кхаччалца.

8 класс оценкаш «4», «5» йолаш чакхъьяьккхараш экзаменаш йоацаш дІачуэц.

Деша дІачуэцаш дІалуш йола экзаменаш хургья:

а) дийнахьарча отделене — 1 августа денз 20 августа кхаччалца.
б) заочни отделене — 13 августа денз 20 августа кхаччалца.

Деша богІараша дІалла еза экзаменаш:

8 класс чакхъьяьккхараша:
1. **Математика** (устно).
2. **Эрсий мотт** (диктант).
10 класс чакхъьяьккхараша:
1. **Математика** (устно).
2. **Литературеи эрсий мотта** (сочинени).

Заявленеца хила деза документаш:

Йиаза юкъера йоаца е юкъера школа йистеяьккхара тешал е аттестат (подлинник).

Медицински справка (форма № 286) (справка бланкаш техникумера дІаяца йиш я).

Прививкайн анализийн результатий хьакъехьара справка.

6 фотокарточка (корта тІа хІама а йоацаш даьккха. 3x4 размер йолаш).

Ваь ха тІайола тешал е паспорт, военни билет (техникуме хьавеча хьахьокха деза); производствени балха стаж йолчо къахьегама книжка тІара хьайица выписка.

Дийнахьарча отделене деша хьачуийцараштa бетта 30 сомеи 37 сомеи боарам болаш стипендеш тел. тІехдика дешараштa — 37 сом 50 кеп., 46 сом 25 кеп. Городал арахьа бахараштa города центрерча общежитера моттигаш лу.

Техникума ший ахкачара ункацІенон лагерь я Каспийски форда йисте. Цига селаІа болхача дешархошта льготни путевкаш тел.

Заявленеш хьачу а нйю йоагІаш йола справкаш дІа а тел укх адресагІа: НГІАССР, 36400, г. Грозный, Клары Цеткина ул. 14/53.

Приемни комисси. Телефон 2-63-09, хьаьха 52.

ДИРЕКЦИ.

РАДИО

24 ИЮЛЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.35 — «Олимпиада дневник».
9.00 — Города Ярославло берий художественни коллективий концерт.
9.40 — «Кара сурта тІа наха ба».
9.56 — 22-ча Олимпиада ловзараш. Яйга атлетика. Хьалха дІачу яхь. Академически нескаш хьоахар. Ах финалаш. «Беддабола наь» санна йолча мишенах нийсалла гІевзаш деттар. КІалатохаргах классически латар. Хьалхе яхь дІаехар. БайгІа хоккей. МаІанах. Инде вІашагІатеха команда — Куба вІашагІатеха команда. Бокс. Хьалхе яхь дІайтьар. Перерыве а передача йистеньчча а — кердадараш.
15.20 — «Эрсий сувенир» яха музыкальни программа.
15.45 — «Буратино лелаяь тамашийна хІамаш» яха берашта доладя телевизионни художественни фильм. 1-ра сери.
16.55 — «Дийнача хІамий дуьнен тІа».
17.35 — Куба къам гІеттача хана денз 27 шу дизарга. Революце 20 шу дизара цІерах йолча фольклорни ансамбля концерт.
18.25 — Къахьегама сийдолча хьалхалаттараш. Турпала-города Керча хьалхалаттача коллективаи хьакъехьа. Передачина юкъе дакъа лоацаш ва Украина Компарте Керченски горкома хьалхара секретарь С. А. Чистов.
18.45 — «Тахан хунен тІа».
19.00 — 22-ча Олимпиада ловзараш. Гимнастика. МаІанах. Многоборье. Финал. Яйга атлетика. Финалаш. «Беддабола наь» санна йолча мишенах нийсалла гІевзаш деттар. Финал. Велоспорт. Трек. Финал.
21.00 — «Ха».
21.30 — «Олимпиада дневник».
22.00 — 22-ча Олимпиада ловзараш. Футбол. СССР вІашагІатеха команда — Куба вІашагІатеха команда. Перерыве «Тахан дуьнен тІа» яха информационни выпуск.

II ПРОГРАММА

8.00 — «Партион а аьь а» (нохчий меттала).
8.20 — «Саг а замо а» (нохчий меттала).
8.50 — Киножурнал.
9.00 — «Юртара аьхар» (гІалгІай меттала).
9.30 — Нохч-ГІалгІайче гІолла».
9.55 — 22-ча Олимпиада ловзараш. Фехтовани. Кхалнах. СССР вІашагІатеха команда — ГДР вІашагІатеха команда. Баскетбол. МаІанах. Испане вІашагІатеха команда — Югославе вІашагІатеха команда. Наьк дар. Хьалхе наьк дар а финалаш а. Дой спорт. Троеборье. Выездка. Фехтовани. Тур. Шу-ше хьалхале аьхха. Баскетбол. Кхалнах Венгре вІашагІатеха команда — Югославе вІашагІатеха команда. Яйга атлетика. Финалаш. Бокс. Хьалхе яхь дІахьар. КІалатохаргах классически латар. Финалаш. ХІанзара пятиборье. Яйгача атлетикех йола кросс. Парусни спорт. Еза атлетика. Финал. Перерыве — кердадараш.
20.00 — «Бийса даьхьало хийла шун, бераш».
21.00 — Документальни фильмай программа.
21.30 — «Из ва из Мюнхаузен» яха телевизионни художественни фильм.

25 ИЮЛЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.35 — «Олимпиада дневник».
9.00 — «Кагирхой творчество».
9.55 — 22-ча Олимпиада ловзараш. Нийсалла техкь еттар. Дой спорт. Троеборье. Выездка. Фехтовани. МаІанах. Рапира. Командин хьалхара моттиг яккха. Яйга атлетика. Хьалхе дІахьу яхь. Перерыве а передача йистеньчча а — кердадараш.
15.20 — Белоруссии ССР халкъий Паччахьалкхен ансамбля концерт.
16.00 — «Буратино лелаяь тамашийна хІамаш» яха берашта доладя телевизионни художественни фильм. ШоллагІа сери.
17.10 — «Московски Кремль. «Дворецаш а гІала а» яха кхоалагІа передача.
17.55 — Олимпийски юрта. Репортаж.
18.45 — «Тахан дуьнен тІа».
19.00 — 22-ча Олимпиада ловзараш. Гимнастика. МаІанах. Тайп-тайпарча спорташта бола финал. Яйга атлетика. Финалаш.
21.00 — «Ха».
21.30 — «Олимпиада дневник».
22.00 — «Эрмитаж». «Ше хьалхата владенаш».
22.30 — «Тахан дуьнен тІа».
22.45 — ДІалокх СССР артиста, Ленински совгІата лауреата Святослав Рихтера. Программе Л. Бетховена сонаташ.

II ПРОГРАММА

8.00 — «Гургал» (нохчий меттала).
8.30 — Мультфильм.
8.40 — «Хьа горизонташ».
9.10 — Баьхадаарам чузиер. Минута хьайиъьад?
9.30 — Нохч-ГІалгІайче гІолла».
9.55 — 22-ча Олимпиада ловзараш. Фехтовани. Кхалнах. Рапира. Ше-ше хьалхара моттиг яккха. Финал. Гимнастика. Кхалнах. Къаьст-къаьстача ловзарех йола финал. Еза атлетика. Финал. Волейбол. МаІанах. СССР вІашагІатеха команда — Итале вІашагІатеха команда. — Хочу хунсабалар. Кхалнах. Хьалхе дІахьу яхь. Бай тІа хоккей. Кхалнах. Польша вІашагІатеха команда. — Зимбабве вІашагІатеха команда. Баскетбол. Кхалнах. Ахфинал. Фехтовани. МаІанах. Рапира. Командин хьалхара моттиг яккха. Дой спорт. Троеборье. Выездка. Бокс. Хьалхе дІахьу яхь. Хича бурскаях ловзар. Финальни группа матч. Яйга атлетика. Финалаш. Велоспорт. Трек. Хьалхе яхь дІахьар. Футбол. Чехословаке вІашагІатеха команда — Кувейта вІашагІатеха команда. Перерыве — кердадараш.
20.45 — «Бийса даьхьало хийла шун, бераш».
21.00 — Хатаьа промыслах долча телевизионни документальни фильмий программа.
21.30 — «Хоза — маІесаг» яха телевизионни художественни фильм.

ТЕЛЕВИДЕНИ

24 ИЮЛЬ

6.40 — Юрт гІулакхаш а дешхараш а (гІалгІай меттала).
6.55 — Хоамаш.
7.20 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор.
7.25 — «Сердало» газета обзор.
7.30 — Передачий программа.
8.30 — Хоамаш.
8.35 — «Шелан кхалнах» яха радиомуус (гІалгІай меттала).
9.15 — «Идеологически болх — комплексни хьисапе дІахьо». Беседа (нохчий меттала).
9.30 — Балха сменe чакхъьиначул тІехьагІа. Корреспонденци (гІалгІай меттала).
10.00 — Передачий программа. Хаоттамах бола хоам (эрсий меттала).
16.01 — «Микрофонана Грозне гІолла» яха радиомуус (эрсий меттала).
16.21 — Хоамаш.
16.31 — Радиоалуургіархой таьнах дола концерт (эрсий меттала).
18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гІалгІай меттала).

25 ИЮЛЬ

6.40 — Юртара гуйре (эрсий меттала).
7.20 — «Грозненский рабочий» газета обзор.
7.25 — «Ленинан некъ» газета обзор.
7.30 — Передачий программа.
8.20 — Хоамаш.
8.25 — «Поэтически дешаш а хоарриш а» яхача циклахара передача (нохчий меттала).
9.15 — «Атенсг» яха радиомуурах (гІалгІай меттала).
9.35 — Ашарии (нохчий меттала).
9.45 — «Ка бола илеган чуэцаш латт Назрановшани». Репортаж (гІалгІай меттала).
10.00 — Передачий программа. Хаоттамах бола хоам (эрсий меттала).
16.01 — «ЛаттагІий вахаш» (нохчий меттала).
16.15 — Литературии Нохч-ГІалгІайче (нохчий меттала).
16.35 — Хоамаш.
16.45 — Халкъа илеш (гІалгІай меттала).
18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гІалгІай меттала).

Хаоттам

Тахан республике гІоллеи Грознея кІезиг-дукха морхаш а йолаш, йоачан а йоаш. Малхбоалехьара секунде 5 — 10 метр чІоагІа мух а хьенхаш хилен, фегара температура республике 30 — 35, Грозне 33 — 35 градус йовхал йолаш хилен тарлу.

Кхоана морхаш а йолаш, йоачан а йоацаш, къулбаьмалхбоалехьара секунде 5 — 10 метр чІоагІа мух а хьекхаш хилен, фегара температура бийсана 15 — 20, дийнахьа 30 — 35 градус йовхал йолаш хилен тарлу.

МЕТЕОСТАНЦИ.

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, Маяковске ул., 92. Телефонаш: редактора — 9-24-08; редактора заместителя — 9-24-03; бехктокхама секретара — 9-24-00; отделий: партий вахара — 9-24-04; промышленностеи транспортеи — 9-24-01; юрта бахама — 9-24-06; культура — 9-24-05; кисьмой — 9-24-07; корректорске — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 9-24-08; заместителя редактора — 9-24-03; ответственного секретаря — 9-24-00; отделов: партийной жизни — 9-24-04; промышленности и транспорта — 9-24-01; сельского хозяйства — 9-24-06; культуры — 9-24-05; писем — 9-24-07; корректорской — 2-89-88.

Газет арадувл шинареи, ереи, шоаттеи деноачка

СФ05260. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 3527.